

Lantbrukshögskolan
Institutionen för Lantbrukets Hydroteknik
Försöksavdelningen

RESULTAT AV
1964 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK
OCH BEVATTNINGSFÖRSÖK

NR 14

RESULTAT AV

1964 ÅRS TÄCKNINGSFÖRSÖK OCH BEVATTNINGSFÖRSÖK

av

Aug. Håkansson, Gösta Berglund, Janne Eriksson och
Waldemar Johansson

RESULTAT AV 1964 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

INLEDNING

Redogörelsen avser att till dem som medverka i täckdikningsförsöksverksamheten eller syssla med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

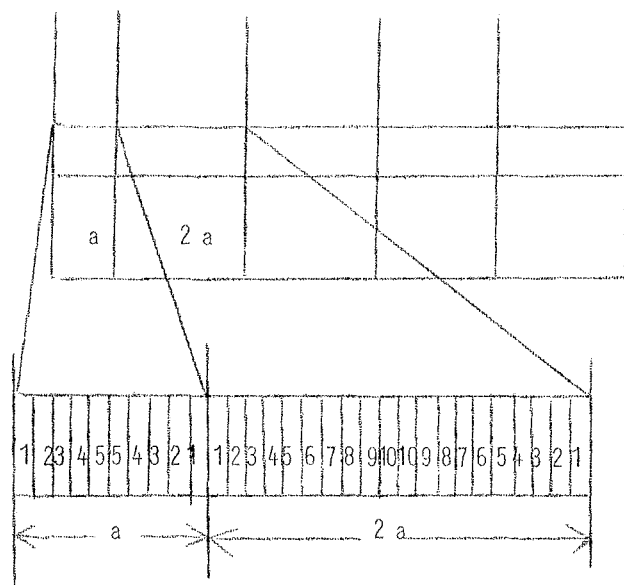
Under året har sammanlagt 95 försök skördats. Av dem har 79 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd, 14 försök avser olika dikesdjup. I 2 försök har olika dikesavstånd kombinerats med olika såtider. Under året har 5 försöksplatser trädats och ytterligare 5 försök har av olika anledningar ej skördats.

Det stora flertalet av avståndsförsöken har skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med diken på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan diken. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan diken, är man berättigad att draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

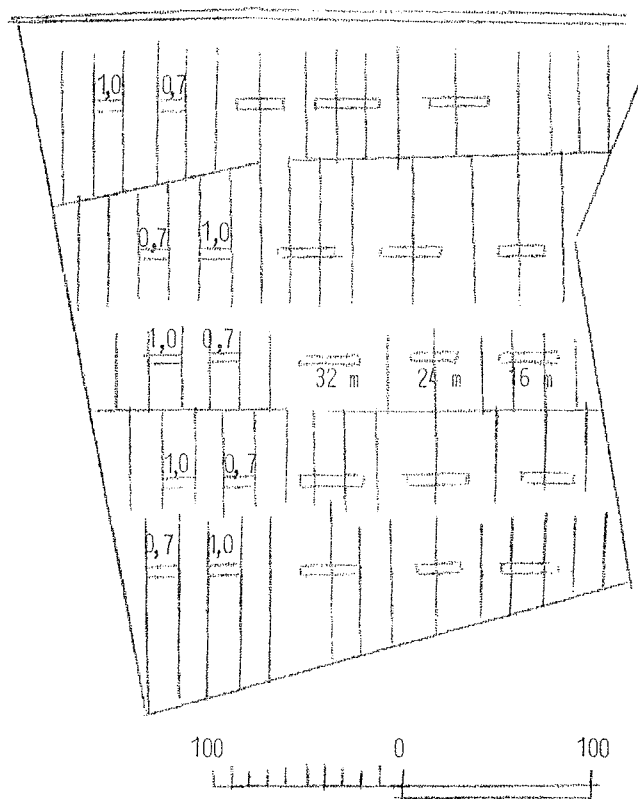
En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse mellan avkastningens storlek vid de olika dikningarna.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över upptorkningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna uttages parallellt med diken, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2.

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äldre försöksmetodiken med parcellerna lagda tvärs över dikena.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhålles i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom har medelnederbörden angivits, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts ~~mätstationer~~ ^{statistiska}. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbördsklimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De upptar 12 platser i landet och anger den summerade avvikelser från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 63 - 31/3 64 och den andra tiden den 1/4 - 31/12 64. Uppdelningen per den 1 april har gjorts därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

Vårbruk och vårsådd genomfördes under goda betingelser och vid normal tid i hela landet. Längst i söder satt tjälen kvar i jorden i början av april vilket gjorde att vårsådden där delvis utfördes på tjälad mark. Detta tycks dock inte ha menligt påverkat grödernas utveckling utan snarare verkat i gynnsam riktning.

Nederbörd och temperatur under sommaren blev i stort sett gynnsamma för växtligheten. Ett viktigt undantag utgöres av de sydöstra landsdelarna som drabbades hårt av torka som började redan tidigt på våren och varade ut i augusti. Vissa skador av nattfrosten uppkom redan i början av juli i Norrland och norra Svealand och ytterligare frostskador på spannmålsgrödorna uppkom i Norrland i början av september.

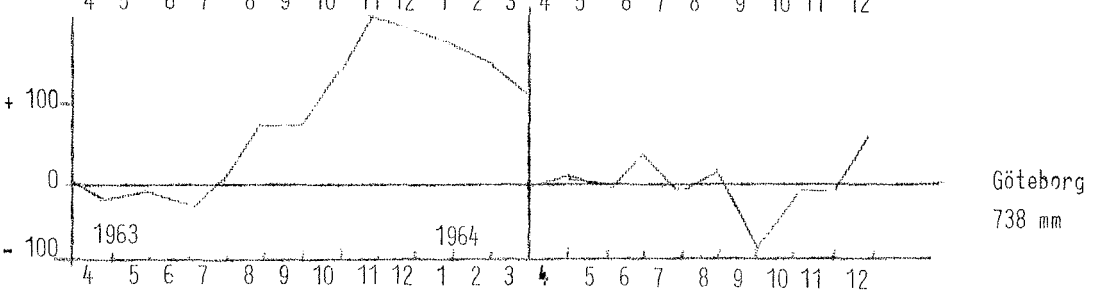
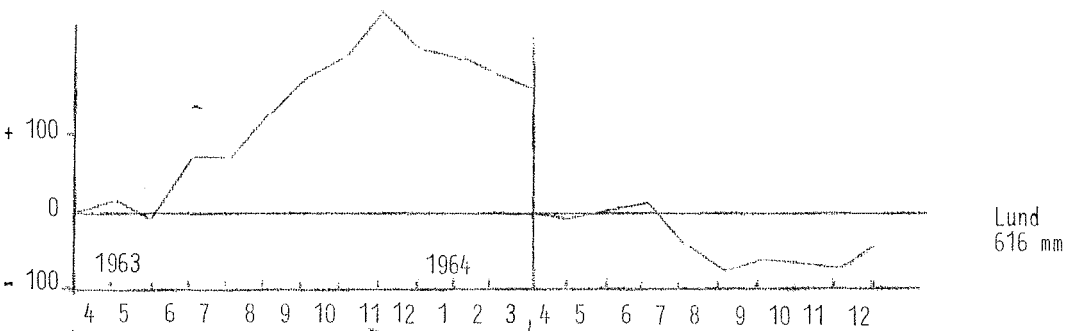
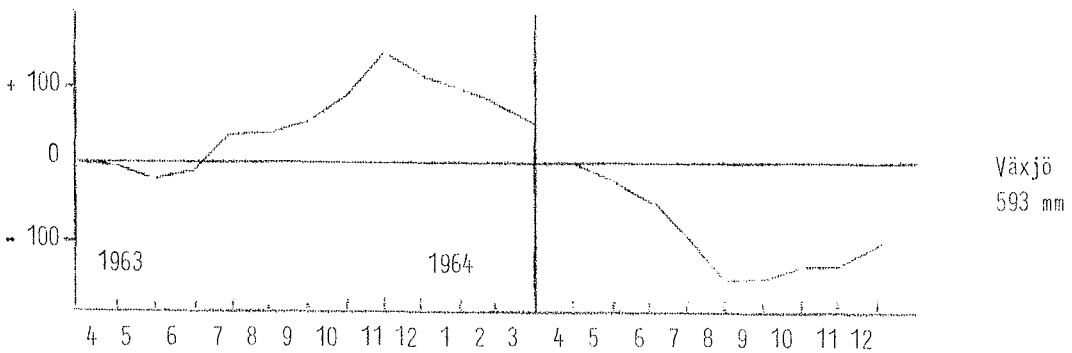
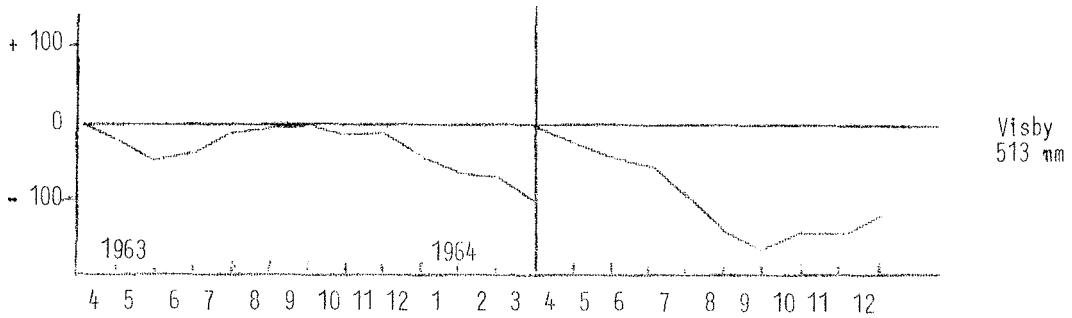
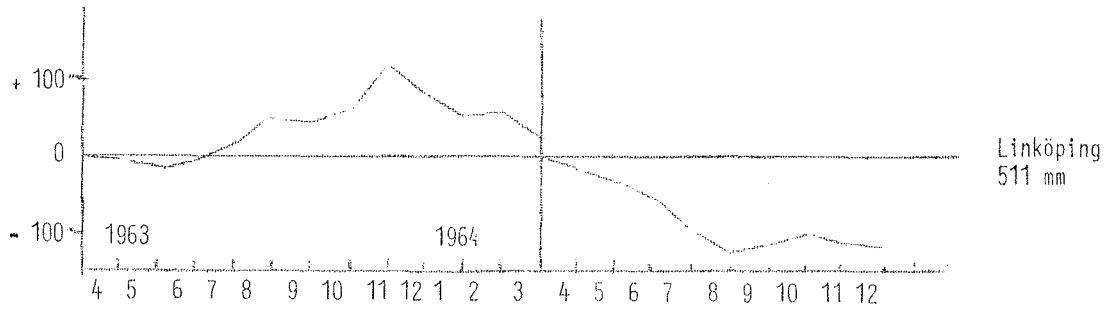
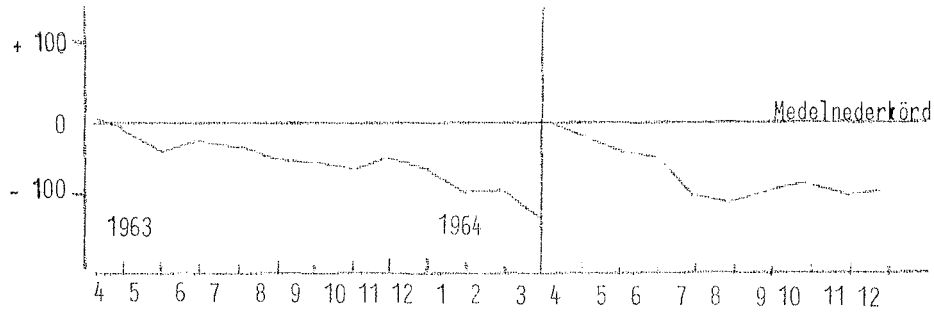
Skördeskador på grund av hög nederbörd rapporterades från nordvästra Götaland och västra Svealand. I övriga delar av landet kunde skörden bärgas under gynnsamma väderleksbetingelser och likaså kunde höstsådd och höstplöjning genomföras under goda väderleksförhållanden.

Sammanfattningsvis kan sägas att väderleken under vegetationsperioden varit gynnsam ur jordbrukets synpunkt och att en både kvantitativt och kvalitativt god gröda kunnat bärgas. Undantag måste då göras för de av torka drabbade sydöstra delarna av landet, de mindre områdena med regnskador i Västsverige och vissa frostskadade korn- och potatisgrödor i Norrland.

Nederbördsdiagram

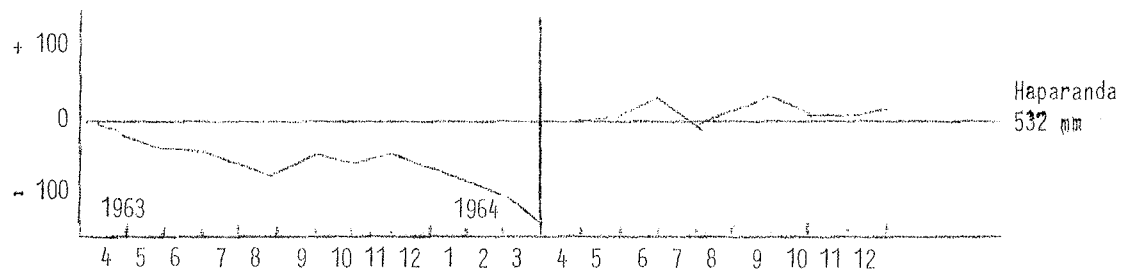
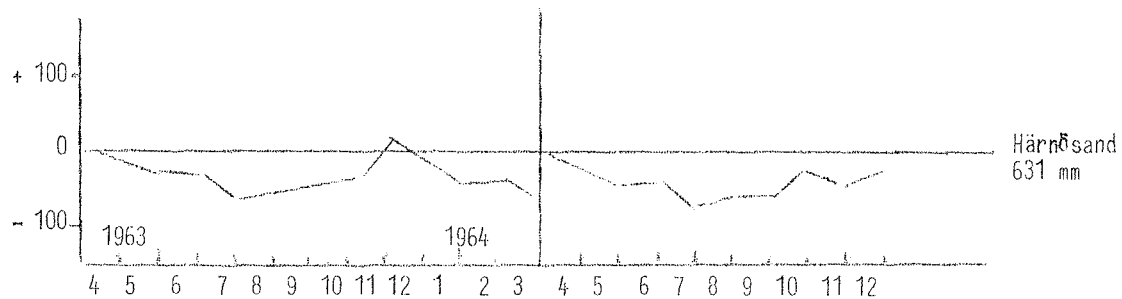
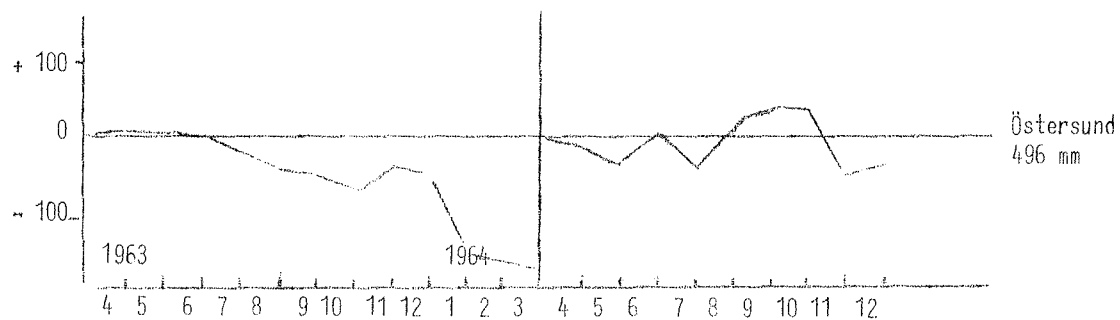
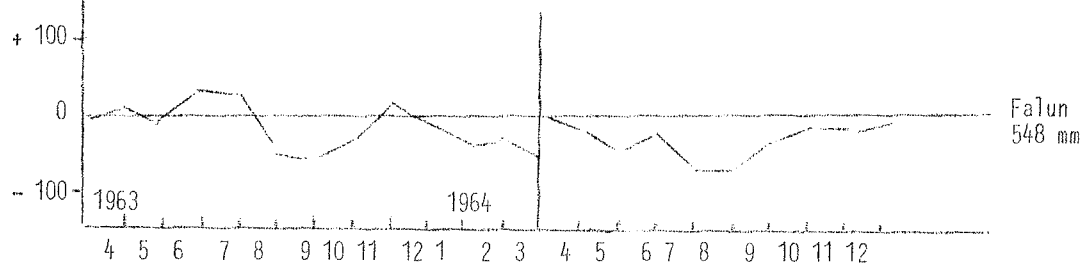
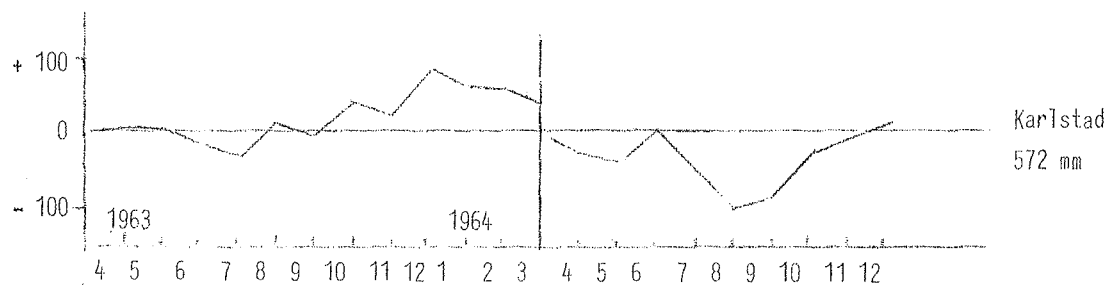
Summerad
avvikelse
i mm

Diagrammen anger den summerade avvikelsen från medelnederbörden för tiden den 1/4 1963-31/3 1964 samt den 1/4-31/12 1964.

Line graph showing monthly precipitation deviation from the 582 mm average for Skara in 1963 and 1964. The y-axis ranges from -100 to +100 mm. The x-axis shows months 4 to 12 for 1963 and 1 to 12 for 1964. A vertical line separates the two years at month 3. The 1963 line shows a peak in month 11 and a trough in month 5. The 1964 line shows a peak in month 11 and a trough in month 8.

Year	Month	Deviation (mm)
1963	4	0
	5	-40
	6	-20
	7	0
	8	-10
	9	10
	10	10
	11	80
1964	1	60
	2	40
	3	40
	4	0
	5	-20
	6	-30
	7	0
	8	-60
	9	-70
	10	-20
	11	0
	12	0

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖKStockholms län
=====Krogsta, År 1964Försöksvärd: Lantbr. Erik Lindström, Krogsta, Tingslunda

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,3	100	1	26,5	100
2	23,7 - 1,6	94	2	26,3 - 0,2	99
3	23,2 - 2,1	92	3	26,2 - 0,3	99
4	23,0 - 2,3	91	4	26,0 - 0,5	98
5	22,3 - 3,0	88	5	26,0 - 0,5	98
^m diff = 0,74 dt/ha			6	26,5 + 0,0	100
			7	27,1 + 0,6	102
			8	26,9 + 0,4	102
			9	27,4 + 0,9	103
			10	26,8 + 0,3	101
			^m diff = 1,25 dt/ha		

En mindre skördenedsättning mellan dikena har erhållits på 18-metersavståndet. Det större dikesavståndet visar däremot ingen skördedepression mellan dikena. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	5	36	0,2	7	30	47	45	46	41	60	40	72	429

Ängstugan, År 1964Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Kollberg, Ängstugan, Järna

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 22 m</u>			<u>Dikesavstånd 44 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42,4	100	1	42,2	100
2	43,1 + 0,7	102	2	41,6 - 0,6	99
3	44,0 + 1,6	104	3	42,5 + 0,3	101
4	43,9 + 1,5	104	4	41,0 - 1,2	97
5	43,1 + 0,7	102	5	38,9 - 3,3	92
^m diff = 1,03 dt/ha			6	40,1 - 2,1	95
			7	39,8 - 2,4	94
			8	39,8 - 2,4	94
			9	39,4 - 2,8	93
			10	38,7 - 3,5	92
			^m diff = 1,50 dt/ha		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Det större avståndet uppvisar däremot en viss skördedepression mellan dikena. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar väl den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	5	36	0,2	7	30	47	45	46	41	60	40	72	429

Uppsala län

Danmarks by. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Gösta Hiller, Danmarksby, Bergsbrunna

Matj.: Mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

<u>Avståndsförsök</u>			Gröda: Vårvete		
<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikat - odikat</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,6	100	1	39,7	100
2	36,1 + 0,5	101	2	40,5 + 0,8	102
3	35,1 - 0,5	99	3	40,5 + 0,8	102
4	34,2 - 1,4	96	4	40,1 + 0,4	101
5	33,5 - 2,1	94	5	38,1 - 1,6	96
$m_{diff} = 1,40 \text{ dt/ha}$			6	38,7 - 1,0	97
			7	39,0 - 0,7	98
			8	37,6 - 2,1	95
			9	39,1 - 0,6	98
			10	38,7 - 1,0	97
			11	38,3 - 1,4	96
			12	37,5 - 2,2	94
			13	37,8 - 1,9	95
			14	37,0 - 2,7	93
			15	39,2 - 0,5	99
			$m_{diff} = 1,17 \text{ dt/ha}$		

En mindre skördenedsättning mellan dikena har erhållits inom området för 20-metersdikningen. Skördekurvan ut mot odikat område visar en något avtagande avkastning. Av resultaten framgår, att skördeskillnaden mellan 20-metersdikningen och odikat område ungefär motsvarar skillnaden i årskostnad för de prövade dikningarna.

Observationer: Vissa delar av de odikade områdena torkade upp något senare under våren. Några skillnader i markens bärkraft vid skörd och höstplöjning framträdde ej under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	24	25	28	35	49	70	75	51	50	42	41	523
Årets nederbörd	4	26	0,3	12	29	41	38	41	57	58	34	48	388

Lövstaholm. År 1964Försöksvärd: Lantbr. J.E. Jönsson, Lövstaholm, Gamla Uppsala

Matj.: Något mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

<u>Avståndsförsök</u>			Gröda: Havre		
<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,1	100	1	28,6	100
2	29,4 + 0,3	101	2	29,0 + 0,4	101
3	28,6 - 0,5	98	3	28,9 + 0,3	101
4	28,9 - 0,2	99	4	29,7 + 1,1	104
5	28,5 - 0,6	98	5	29,4 + 0,8	103
$m_{diff} = 0,56 \text{ dt/ha}$			6	31,2 + 2,6	109
			7	30,1 + 1,5	105
			8	31,1 + 2,5	109
			9	31,5 + 2,9	110
			10	31,7 + 3,1	111
			$m_{diff} = 0,89 \text{ dt/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet visar däremot en viss ökning av avkastningen inom mittområdet mellan dikena. Orsaken härtill kan inte närmare anges. Med de utslag som erhållits i årets försök har det större dikesavståndet sålunda givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	23	24	30	39	52	67	74	50	48	38	41	516
Årets nederbörd	3	23	0,1	5	22	44	47	61	66	52	30	44	397

Marsta. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något mulhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 13,5 m</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,9	100	1	35,3	100
2	36,6 - 0,3	99	2	36,8 + 1,5	104
3	37,3 + 0,4	101	3	36,8 + 1,5	104
4	37,7 + 0,8	102	4	36,1 + 0,8	102
5	37,3 + 0,4	101	5	36,3 + 1,0	103
m	= 0,66 dt/ha		6	36,2 + 0,9	103
diff			7	37,6 + 2,3	107
			8	36,8 + 1,5	104
			9	36,6 + 1,3	104
			10	37,2 + 1,9	105
			m	= 0,74 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	28	33	42	52	65	76	50	51	41	45	545
Årets nederbörd	3	23	0,1	5	22	44	47	61	66	52	30	44	397

Örbyhus. (Norrby gård) År 1964

Försöksvärd: Örbyhus godsförvaltning, Örbyhus

Matj.: Måttligt mulhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,9	100	1	40,7	100
2	40,1 - 0,8	98	2	40,3 - 0,4	99
3	40,0 - 0,9	98	3	40,4 - 0,3	99
4	40,3 - 0,6	99	4	40,7 ± 0,0	100
5	40,1 - 0,8	98	5	40,0 - 0,7	98
m	= 0,83 dt/ha		6	40,7 ± 0,0	100
diff			7	41,6 + 0,9	102
			8	41,2 + 0,5	101
			9	40,7 ± 0,0	100
			10	40,6 - 0,1	100
			m	= 0,71 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	25	32	45	51	66	77	56	53	42	49	552
Årets nederbörd	5	36	0,2	7	30	47	45	46	41	60	40	72	429

Södermanlands län
=====

Edeby. År 1964

Försöksvärd: Dr Aschan, Edeby säteri, Strängnäs

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårrops

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	12,6	100	1	13,5	100
2	12,8 + 0,2	102	2	12,5 - 1,0	93
3	12,8 + 0,2	102	3	12,9 - 0,6	96
4	13,0 + 0,4	103	4	12,8 - 0,7	95
5	12,2 - 0,4	97	5	13,1 - 0,4	97
$m_{diff} = 1,20 \text{ dt/ha}$			6	13,1 - 0,4	97
			7	13,0 - 0,5	96
			8	12,9 - 0,6	96
			9	12,5 - 1,0	93
			10	12,9 - 0,6	96
			$m_{diff} = 0,81 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	4	16	0	18	44	55	40	53	43	72	40	38	423

Fiholm. År 1964

Försöksvärd: Godsarr. Åke Sollenberg, Fiholm, Jäderön

Matj.: Måttligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,15 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 18 m.

Gröda: Höstvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,15 m	43,2	100
2		44,9 + 1,7	104
3		43,2 ± 0,0	100
4		43,4 + 0,2	100
5		41,5 - 1,7	96
6		42,2 - 1,0	98
7		38,7 - 4,5	90
8	0,5 m	38,9 - 4,3	90
$m_{diff} = 1,87 \text{ dt/ha}$			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit något högre avkastning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	4	16	0	18	44	55	40	53	43	72	40	38	423

Gärdesta. År 1964

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41,7	100	1	40,8	100
2	40,0 - 1,7	96	2	40,1 - 0,7	98
3	38,4 - 3,3	92	3	39,5 - 1,3	97
4	37,6 - 4,1	90	4	38,2 - 2,6	94
5	37,6 - 4,1	90	5	39,5 - 1,3	97
$m_{diff} = 1,29 \text{ dt/ha}$			6	39,2 - 1,6	96
			7	38,7 - 2,1	95
			8	38,7 - 2,1	95
			9	38,8 - 2,0	95
			10	38,1 - 2,7	93
			$m_{diff} = 1,47 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det mindre avståndet är skördedepressionen statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	8	21	0	12	31	56	42	40	42	87	37	52	428

Törsta. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Martin Johansson, Törsta, Jönåker

Matj.: Måttlig mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 14 m</u>			<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42,2	100	1	42,4	100
2	41,9 - 0,5	99	2	39,2 - 3,0	93
3	43,1 + 0,7	102	3	40,7 - 1,5	96
4	42,1 - 0,3	99	4	40,7 - 1,5	96
5	41,2 - 1,2	97	5	41,5 - 0,7	98
$m_{diff} = 0,90 \text{ dt/ha}$			6	40,8 - 1,4	97
			7	40,1 - 2,1	95
			8	40,1 - 2,1	95
			9	40,1 - 2,1	95
			10	40,7 - 1,5	96
			$m_{diff} = 1,41 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	22	27	34	35	52	70	71	45	54	44	43	527
Årets nederbörd	8	23	0	11	30	61	50	32	50	95	40	42	442

Vallby prästgård. År 1964

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbom, Vallby prästgård, Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41,9	100	1	38,0	100
2	42,3 ± 0,4	101	2	37,7 - 0,3	99
3	41,7 - 0,2	100	3	36,8 - 1,2	97
4	42,0 ± 0,1	100	4	38,0 ± 0,0	100
5	41,3 - 0,6	99	5	36,3 - 1,7	96
^m diff = 1,73 dt/ha			6	37,0 - 1,0	97
			7	36,1 - 1,9	95
			8	35,4 - 2,6	93
			9	37,1 - 0,9	98
			10	36,3 - 1,7	96
			11	37,2 - 0,8	98
			12	36,1 - 1,9	95
			13	34,6 - 3,4	91
			14	34,8 - 3,2	92
			15	35,6 - 2,4	94
			^m diff = 2,89 dt/ha		

Någon skördenedsättning mellan diken har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. På 48-metersavståndet föreligger däremot en viss skördenedsättning mellan diken. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	578
Årets nederbörd	4	16	0	18	44	55	40	53	43	72	40	38	423

Östergötlands län

Hageby, År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Åke Almegård, Hageby, Fornåsa

Matj.: Mättligt mullhaltig lerig mo

Alv: Lerig mo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Vitsenap

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	16,6	100
2		16,7 + 0,1	101
3		16,0 - 0,6	96
4		15,6 - 1,0	94
5		15,0 - 1,6	90
6		14,9 - 1,7	90
7		14,2 - 2,4	86
8	0,5 m	14,2 - 2,4	86

 $m_{diff} = 0,52 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en klart högre avkastning. Det utslag som erhållits, kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	20	24	34	40	64	59	64	40	50	40	38	501
Årets nederbörd	3	27	0	16	29	48	64	38	63	87	42	32	449

Ingelstad gård. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Bengt-Uno Westeson, Ingelstad gård, Kuddby

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall 1

AvståndsförsökDikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,6	100
2	54,0 - 1,6	97
3	53,9 - 1,7	97
4	54,1 - 1,5	97
5	53,2 - 2,4	96

 $m_{diff} = 1,58 \text{ dt hö/ha}$ Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	53,5	100
2	53,6 + 0,1	100
3	54,1 + 0,6	101
4	52,3 - 1,2	98
5	51,6 - 1,9	96
6	51,0 - 2,5	95
7	52,0 - 1,5	97
8	50,3 - 3,2	94
9	48,9 - 4,6	91
10	49,0 - 4,5	92

 $m_{diff} = 1,74 \text{ dt hö/ha}$

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det större avståndet är skörde depressionen statistiskt säker. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	6	17	0	10	35	29	66	28	46	101	33	40	411

Stora Greby. År 1964

Försöksvärd: Lantmästare Bo Secher, Haddorp, Vikingsiad

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall 1

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal				Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	37,0	100				1	36,9	100
2	36,5 - 0,5	99				2	35,1 - 1,8	95
3	33,7 - 3,3	91				3	37,2 + 0,3	101
4	35,9 - 1,1	97				4	37,6 + 0,7	102
5	34,9 - 2,1	94				5	34,8 - 2,1	94
$m_{diff} = 2,38 \text{ dt hö/ha}$						6	35,9 - 1,0	97
						7	35,3 - 1,6	96
						8	37,8 + 0,9	102
						9	35,2 - 1,7	95
						10	35,2 - 1,7	95
						$m_{diff} = 2,19 \text{ dt hö/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	4	16	0	14	23	40	44	36	56	63	32	27	355

Säby. År 1964

Försöksvärd: Godsarrendator Sven Hanell, Säby, Kuddby

Matj.: Mättligt mullhaltigt, styvare lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal				Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	67,6	100				1	65,6	100
2	65,5 - 2,1	97				2	63,7 - 1,9	97
3	65,8 - 1,8	97				3	63,2 - 2,4	96
4	66,1 - 1,5	98				4	63,0 - 2,6	96
5	66,6 - 1,0	99				5	62,8 - 2,8	96
$m_{diff} = 0,75 \text{ dt/ha}$						6	60,5 - 5,1	92
						7	61,9 - 3,7	94
						8	61,6 - 4,0	94
						9	62,0 - 3,6	95
						10	61,8 - 3,8	94
						$m_{diff} = 1,06 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Vid det större avståndet är skördepressionen statistiskt fullt säker. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	6	17	0	10	35	29	66	28	46	101	33	40	411

Vänge Södergård, År 1964

Försöksvärd: Ärendator Thure Karlsson, Rystads Handelsträdgård, . Vänge Södergård, Linköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Ävständsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	61,8	100	1	59,9	100
2	59,7 - 2,1	97	2	57,5 - 2,4	96
3	59,8 - 2,0	97	3	58,5 - 1,4	98
4	60,4 - 1,4	98	4	59,4 - 0,5	99
5	60,1 - 1,7	97	5	60,6 + 0,7	101
$m_{diff} = 1,43 \text{ dt/ha}$			6	59,1 - 0,8	99
			7	59,0 - 0,9	98
			8	58,8 - 1,1	98
			9	59,1 - 0,8	99
			10	58,9 - 1,0	98
			$m_{diff} = 1,14 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: De större dikesavstånden torkade upp något senare under våren. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god över hela försöket.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	7	22	1	18	22	41	52	43	55	63	31	35	390

Jönköpings län

Lidhult. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Carl O. Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Någorlunda humifierad vitmosstorv

Avståndsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vall 11

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	38,4	100
" " 18 m	45,9 + 7,5	120
" " 24 m	46,5 + 8,1	121
$m_{diff} = 4,42$ dt hö/ha		

En högre avkastning har erhållits vid de båda längre dikesavstånden. Orsaken härtill är att markens sättning skett snabbare inom områden med intensiv dikning. Fältet har därigenom fått en jämn ytutformning med större benägenhet för ytvattensamlingar inom de intensivt dikade delarna.

Observationer: Den av dikningen förorsakade olikheten i markens sättning gör att markens bärkraft i regel är bättre inom områden med stort dikesavstånd.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	73	65	759
Årets nederbörd	36	30	1	56	39	54	110	62	75	123	72	132	790

Åby. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Tore Bränalt, Åby, Torskinge

Matj.: Mullrik lerig finmo

Alv: Grovmo

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,9	100	1	34,4	100
2	32,9 - 2,0	94	2	34,9 + 0,5	101
3	33,2 - 1,7	95	3	35,5 + 1,1	103
4	33,1 - 1,8	95	4	33,8 - 0,6	98
5	34,1 - 0,8	98	5	35,3 + 0,9	103
$m_{diff} = 1,14$ dt/ha			6	34,9 + 0,5	101
			7	34,3 - 0,1	100
			8	35,7 + 1,3	104
			9	33,7 - 0,7	98
			10	36,7 + 2,3	107
			$m_{diff} = 1,58$ dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Jorden var dock mera hopslagen inom de delar av fältet, som dikats med det större dikesavståndet. I samband med skörd och höstplöjning framträdde inga skillnader i markens bärkraft.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	35	35	45	49	64	73	96	53	60	71	65	708
Årets nederbörd	24	21	0	42	32	61	107	79	69	94	68	94	691

Kronobergs länIngelstads Lantbruksskola, År 1964Försöksvärd: Ingelstads Lantbruksskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjälilig finmo

Alv: Finmo

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	49,9	100	1	46,1	100
2	45,4 - 4,5	91	2	42,3 - 3,8	92
3	45,8 - 4,1	92	3	41,3 - 4,8	90
4	44,1 - 5,8	88	4	42,5 - 3,6	92
5	43,9 - 6,0	88	5	43,9 - 2,2	95
m diff = 1,65 dt hö/ha			6	43,1 - 3,0	93
			7	42,3 - 3,8	92
			8	41,2 - 4,9	89
			9	42,7 - 3,4	93
			10	43,0 - 3,1	93
			m diff = 1,60 dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Det är dock i huvudsak endast parcellen närmast dikena, som mera markant avviker i avkastningshänseende. Den något högre skörd som det mindre dikesavståndet givit motsvarar sålunda ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	39	29	29	41	43	59	62	83	48	55	56	49	593
Årets nederbörd	16	14	2	21	21	34	75	27	48	68	45	77	448

Persgård, År 1964Försöksvärd: Lantbr. Sven Gustaf Hörberg, Persgård, Grimslöv

Matj.: Sandig mulljord

Alv: Sandig grovmo

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	23,4	100
2		23,6 + 0,2	101
3		22,4 - 1,0	96
4		23,9 + 0,5	102
5		24,4 + 1,0	104
6		24,6 + 1,2	105
7		24,1 + 0,7	103
8	0,5 m	23,3 - 0,1	100
m diff = 0,76 dt/ha			

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek. Den variation som skördevärdena visar ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	25	25	40	46	58	67	80	49	54	52	45	577
Årets nederbörd	18	14	1	41	19	45	91	28	64	67	42	77	507

Ryssby Lantbruksskola. År 1964

Försöksvärd: Ryssby Lantbruksskola, Ryssby

Matj.: Mullrik sandig mo

Alv: Sandig grovmo

Göda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,7	100
2	30,0 - 3,7	89
3	30,6 - 3,1	91
4	30,1 - 3,6	89
5	29,3 - 4,4	87
6	30,4 - 3,3	90
7	31,4 - 2,3	93
8	31,4 - 2,3	93
9	31,5 - 2,2	93
10	32,7 - 1,0	97

$m_{diff} = 1,60 \text{ dt/ha}$

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits. Någon jämnt avtagande tendens i skördevärde från diket ut till mittområdet mellan dikena föreligger dock inte. Det är i huvudsak parcellen närmast dikena, som mera markant avviker i avkastningshänseende. Som sammanfattning kan sägas, att det använda dikesavståndet detta år synes ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Fältet har visat jämn upptorkning och god markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	51	36	36	45	49	58	72	93	56	66	68	60	690
Årets nederbörd	21	23	0,1	38	27	58	82	35	66	83	45	99	577

Kalmar län
=====

Gamleby Lantbruksskola. År 1964
Försöksvärd: Gamleby Lantbruksskola
Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera
Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,7	100	1	57,0	100
2	53,7 - 2,0	96	2	56,8 - 0,2	100
3	55,2 - 0,5	99	3	58,1 + 1,1	102
4	55,0 - 0,7	99	4	57,3 + 0,3	101
5	55,3 - 0,4	99	5	55,6 - 1,4	98
$m_{diff} = 3,46 \text{ dt hö/ha}$			6	55,1 - 1,9	97
			7	57,1 + 0,1	100
			8	57,6 + 0,6	101
			9	58,5 + 1,5	103
			10	54,9 - 2,1	96
			$m_{diff} = 3,44 \text{ dt hö/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	5	24	1	12	26	31	69	28	53	85	29	41	404

Gotlands län

=====

Almungs. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Bertil Jakobsson, Besarve, Stånga

Matj.:

Alv:

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. ta.
1	1,2 m	39,3	100
2		43,6 + 4,3	111
3		43,9 + 4,6	112
4		42,6 + 3,3	108
5		45,6 + 6,3	116
6		43,0 + 3,7	109
7		44,7 + 5,4	114
8	0,5 m	45,9 + 6,6	117

 $m_{diff} = 3,11 \text{ dt/ha}$

Avkastningen synes öka något med avtagande dikesdjup. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas större betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	47	32	34	39	32	40	58	71	55	58	67	58	591
Årets nederbörd	24	32	2	6	19	14	40	36	46	74	74	74	441

Lyrungs. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Martin Hansson, Lyrungs, Etelhem

Matj: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Moig lättare moränmellanlera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vitsenap

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	10,1	100
" " 22 "	8,8 - 1,3	87
" " 28 "	8,4 - 1,7	83

 $m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	6,8	100
2	7,1 + 0,3	104
3	7,0 + 0,2	103
4	7,8 + 1,0	115
5	8,1 + 1,3	119

 $m_{diff} = 1,05 \text{ dt/ha}$ Dikesavstånd 22 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	7,8	100
2	7,2 - 0,6	92
3	6,1 - 1,7	78
4	6,4 - 1,4	82
5	6,5 - 1,3	83
6	7,0 - 0,8	90
7	7,5 - 0,3	96

 $m_{diff} = 0,74 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	9,6	100
2	9,0 - 0,6	94
3	8,6 - 1,0	90
4	7,8 - 1,8	81
5	9,0 - 0,6	94
6	9,2 - 0,4	96
7	9,1 - 0,5	95
8	9,8 + 0,2	102
9	10,1 + 0,5	105
10	10,1 + 0,5	105

$m_{diff} = 0,56 \text{ dt/ha}$

Försöksfältet besåddes hösten 1963 med höstraps, som emellertid helt utvintrade. Den 5 maj skedde omsådd med vitsenap. På grund av torka var uppskörden mindre tillfredsställande.

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att avkastningen avtar något med ökat dikesavstånd. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Bandförsöket har ej givit några säkra utslag. Den variation i skördevärdena som erhållits ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	19	24	1	10	20	22	44	27	60	60	76	67	430

Svie. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Henry Siggelin, Ringome Älva, Hemse

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Älv: Mellanlera

Gröda: Korn

AvståndsförsökDikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,5	100
2	35,5 ± 0,0	100
3	36,2 + 0,7	102
4	35,7 + 0,2	101
5	35,8 + 0,3	101

$m_{diff} = 1,00 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 80 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,6	100
2	34,1 - 0,5	99
3	33,3 - 1,3	96
4	33,6 ± 1,0	97
5	34,6 ± 0,0	100
6	32,1 - 2,5	93
7	31,2 - 3,4	90
8	31,0 - 3,6	90
9	33,6 - 1,0	97
10	33,3 - 1,3	96

$m_{diff} = 1,89 \text{ dt/ha}$

Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Nederbörden har under året varit låg. Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning och bärkraft har ej framträtt.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	19	24	1	10	20	22	44	27	60	60	76	67	430

Kristianstads län

Ausås. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Vårrops

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	5,8	100	1	4,7	100
2	5,1 - 0,7	88	2	4,6 - 0,1	98
3	5,1 - 0,7	88	3	5,0 + 0,3	106
4	5,2 - 0,6	90	4	4,8 + 0,1	102
5	5,1 - 0,7	88	5	5,2 + 0,5	111
$m_{diff} = 0,69 \text{ dt/ha}$			6	5,0 + 0,3	106
			7	5,5 + 0,8	117
			8	5,1 + 0,4	109
			9	4,6 - 0,1	98
			10	4,5 - 0,2	96
			$m_{diff} = 0,41 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	54	38	36	47	43	67	72	93	59	65	62	62	698
Årets nederbörd	49	15	3	28	40	76	161	48	59	77	62	114	732

Tranarp. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreassons sterbhus, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 10 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	47,8	100	1	47,0	100
2	47,0 - 0,8	98	2	47,2 + 0,2	100
3	46,0 - 1,8	96	3	46,0 - 1,0	98
$m_{diff} = 0,85 \text{ dt/ha}$			4	45,6 - 1,4	97
			5	47,2 + 0,2	100
			6	46,6 - 0,4	99
			7	46,1 - 0,9	98
			8	48,9 + 1,9	104
			9	47,6 + 0,6	101
			$m_{diff} = 1,55 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	66	66	741
Årets nederbörd	49	15	3	28	40	76	161	48	59	77	62	114	732

Malmöhus län
=====

Lydinge. År 1964

Försöksvärd: Kapten Bror-Carl Cederström, Lydinge, Hyllinge

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,8	100	1	34,7	100
2	35,1 + 0,3	101	2	33,4 - 1,3	96
3	32,9 - 1,9	95	3	34,4 - 0,3	99
			4	32,2 - 2,5	93
			5	31,6 - 3,1	91
			6	32,4 - 2,3	93
^m diff = 0,91 dt/ha			^m diff = 1,73 dt/ha		

En viss skördedepression mellan diken har erhållits vid båda dikesavstånden. För det större avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	56	16	3	29	29	67	144	37	48	64	47	100	620

Lönkhult. År 1964

Försöksvärd: AB W. Weibull, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig styv moränlera

Alv: Mycket styv moränlera

Gröda: Höstvete

Under den nederbördsrika hösten 1963 uppkom rikligt med ytvattenskador. Dessa hade ej något samband med dikenas belägenhet utan var helt beroende av fältets ytutformning. De i försöket erhållna skördevärdena belyser därför knappast dikesavståndets inverkan på avkastningen och har därför här utelämnats.

Under 1964 framträdde ej några skillnader mellan de prövade dikningarna ifråga om markens upptorkning och bärkraft.

Nybo gård. År 1964

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 12 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,8	100
2	30,3 - 2,5	92
3	31,7 - 1,1	97
4	31,1 - 1,7	95
5	31,7 - 1,1	97
^m diff = 0,89 dt/ha		

En mindre skördenedsättning mellan diken har erhållits. Denna kan dock inte anges som statistiskt säker. Det prövade dikesavståndet synes sålunda i årets försök med hänsyn till avkastningen ha givit en fullt tillfredsställande dränering.

Observationer: Fältet har visat jämn upptorkning och god markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	36	14	1	24	26	85	80	38	49	59	57	57	566

Svenstorp, År 1964

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare moränmellanlera

Gröda: Sockerbeter

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	503,0	100	1	549,7	100
2	516,7 + 13,7	103	2	532,4 - 17,3	97
3	496,7 - 6,3	99	3	504,6 - 45,1	92
4	502,0 - 1,0	100	4	556,6 + 6,9	101
5	490,9 - 12,1	98	5	514,0 - 35,7	94
$m_{diff} = 27,44 \text{ dt/ha}$			6	509,3 - 40,4	93
			7	569,7 + 20,0	104
			8	524,5 - 25,2	95
			9	542,9 - 6,8	99
			10	566,0 + 16,3	103
			$m_{diff} = 26,80 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	36	32	41	40	56	68	77	50	57	59	55	616
Årets nederbörd	30	11	5	38	35	65	46	36	55	52	55	78	506

Säbyholm, År 1964

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	69,4	100	1	69,8	100
2	71,2 + 0,8	103	2	68,9 - 0,9	99
3	71,3 + 0,9	103	3	69,2 - 0,6	99
$m_{diff} = 0,69 \text{ dt/ha}$			4	69,2 - 0,6	99
			$m_{diff} = 1,27 \text{ dt/ha}$		
<u>Dikesavstånd 24 m</u>					
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	70,0	100			
2	69,6 - 0,4	99			
3	67,7 - 2,3	97			
4	68,8 - 1,2	98			
5	68,0 - 2,0	97			
6	67,8 - 2,2	97			
$m_{diff} = 1,00 \text{ dt/ha}$					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	28	23	37	38	52	62	82	48	48	47	47	547
Årets nederbörd	14	8	3	20	28	52	65	28	60	57	32	76	443

Göteborgs- och Bohus län
=====

Bro. År 1964

Försöksvärd: Bröderna Hansson, Bro, Skredsvik

Matj.: Något mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättlera mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	46,2	100	1	46,2	100
2	47,1 + 0,9	102	2	45,2 - 1,0	98
3	41,8 - 4,4	90	3	42,1 - 4,1	91
4	41,8 - 4,4	90	4	42,1 - 4,1	91
5	40,4 - 5,8	87	5	38,4 - 7,8	83
^m diff = 1,41 dt/ha			6	38,4 - 7,8	83
			7	38,9 - 7,3	84
			8	38,9 - 7,3	84
			9	38,0 - 8,2	82
			10	38,0 - 8,2	82
			^m diff = 1,20 dt/ha		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna i stort sett utjämnats. Nederbörden uppgick under juni och juli till över 200 mm och förorsakade en viss tillbakasettning av grödan, särskilt i mittområdet mellan dikena vid det stora dikesavståndet. Någon skillnad i markens bärkraft vid olika dikesavstånd framträdde ej i samband med skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	68	49	48	46	52	57	69	99	73	100	86	76	823
Årets nederbörd	22	14	3	36	20	100	118	36	67	176	64	179	835

Ledum. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Sven Åronsson, Ledum, Rabbalshede

Matj.: Mullrik lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	109,9	100	1	98,0	100
2	105,5 - 4,4	96	2	88,5 - 9,5	90
3	98,8 - 11,1	90	3	79,1 - 18,9	81
4	98,0 - 11,9	89	4	74,9 - 23,1	76
5	90,2 - 19,7	82	5	74,9 - 23,1	76
^m diff = 3,70 dt hö/ha			6	72,3 - 25,7	74
			7	72,3 - 25,7	74
			8	73,6 - 24,4	75
			9	71,0 - 27,0	72
			10	71,0 - 27,0	72
			^m diff = 4,35 dt hö/ha		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Vid skördetröskningen hösten 1963 blev fältet sönderkört, särskilt inom områden med det större dikesavståndet. Detta har givetvis återverkat på årets skörderesultat och har försvärat bedömningen av försöket. Några mera betydande upptorkningsskillnader framträdde ej under våren 1964.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	22	14	3	36	20	100	118	36	67	176	64	179	835

Skär. År 1964

Försöksvärd. Hemmansägare Ivar Carlsson, Skär, Skee

Matj.: Måttligt mullhaltig molättlera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,7	100	1	33,8	100
2	34,6 - 1,1	97	2	32,1 - 1,7	95
3	31,7 - 4,0	89	3	29,1 - 4,7	86
4	30,7 - 5,0	86	4	27,6 - 6,2	82
5	30,6 - 5,1	86	5	26,7 - 7,1	79
m	- 0,69 dt/ha		6	24,9 - 8,9	74
diff			7	24,0 - 9,8	71
			8	24,1 - 9,7	71
			9	23,5 - 10,3	70
			10	23,5 - 10,3	70
			m	- 0,65 dt/ha	
			diff		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Fältet torkade upp för sådd senare på 32-metersavstånden. Markens bärkraft var även sämre inom dessa delar av fältet, särskilt vid höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	58	47	45	46	45	57	69	98	66	75	69	63	738
Årets nederbörd	20	15	1	51	22	123	66	46	58	163	54	112	731

Tingvalls egendom. År 1964

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Hayre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,9	100	1	25,2	100
2	26,1 - 1,8	94	2	22,6 - 2,6	90
3	23,2 - 4,7	83	3	20,2 - 5,0	80
4	22,1 - 5,8	79	4	18,4 - 6,8	73
5	21,5 - 6,4	77	5	17,8 - 7,4	71
m	- 1,03 dt/ha		6	18,1 - 7,1	72
diff			7	16,6 - 8,6	66
			m	- 0,85 dt/ha	
			diff		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 10 meter betala sig.

Observationer: Våren var förhållandevis nederbördsfattig och någon skillnad i upptorkning mellan de prövade dikningarna framträdde ej. Under juni månad föll det 145 mm regn. Det kraftiga utslaget för dikningen har sålunda orsakats av en riklig sommarnederbörd. Vid skörden framträdde inga olikheter i markens bärkraft. Däremot var markbärigheten i samband med höstplöjningen avsevärt sämre inom områden med stort dikesavstånd. Plöjningen fick avbrytas under fjorton dagar, vilket troligen inte varit nödvändigt, om fältet i sin helhet varit dikat med det mindre dikesavståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	26	17	0	53	26	126	75	12	54	152	40	178	759

Älvsborgs länAssmundstorp. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brälanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42,6	100	1	45,0	100
2	43,4 + 0,8	102	2	43,7 - 1,3	97
3	42,5 - 0,1	100	3	43,1 - 1,9	96
4	41,9 - 0,7	98	4	42,2 - 2,8	94
5	43,4 + 0,8	102	5	41,8 - 3,2	93
$m_{diff} = 1,50 \text{ dt/ha}$			6	41,8 - 3,2	93
			7	42,3 - 2,7	94
			8	41,0 - 4,0	91
			9	42,2 - 2,8	94
			10	41,8 - 3,2	93
			$m_{diff} = 1,02 \text{ dt/ha}$		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök synes väl täcka den ökade årskostnaden för den dikningen.

Observationer: Våren var nederbördsfattig och några skillnader i upptorkning mellan olika dikningsintensiteter framträdde ej. Markbärigheten var god vid skörden. Höstplöjningen utfördes i början av november efter en nederbörd av 184 mm under oktober månad. Det framträdde då tydliga skillnader i markbärighet mellan de prövade dikningarna. Plöjningen kunde dock ske utan större olägenheter.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	17	29	1	21	22	75	74	22	60	191	45	90	647

Forstena. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	57,1	100
- " - 24 m	54,5 - 2,6	95
- " - 32 m	54,4 - 2,7	95
$m_{diff} = 3,31 \text{ dt/ha}$		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	49,6	100	1	46,8	100
2	46,4 - 3,2	94	2	44,9 - 1,9	96
3	46,8 - 2,8	94	3	44,3 - 2,5	95
4	45,4 - 4,2	92	4	43,2 - 3,6	92
5	46,9 - 2,7	95	5	43,4 - 3,4	93
$m_{diff} = 1,17 \text{ dt/ha}$			6	43,2 - 3,6	92
			7	44,7 - 2,1	96
			8	43,7 - 3,1	93
			9	44,2 - 2,6	94
			10	44,6 - 2,2	95
			$m_{diff} = 1,44 \text{ dt/ha}$		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det minsta dikesavståndet givit den högsta avkastningen. Avkastningsskillnaden kan dock ej anges som statistiskt säker.

I bandförsöket har det erhållits skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Höstvetet uppvisade inom vissa delar av fältet variationer i beståndet orsakade av bristfällig ytvattenavledning. Något samband mellan dikningsintensitet och upptorkning framträdde ej under den förhållandevis torra våren. Markens bärkraft var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	73	62	744
Årets nederbörd	23	23	1	43	37	101	89	24	54	166	47	140	748

Skerrud. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Karl Erik Falk, Skerrud, Åsteboborg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavståndet är 15 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	48,3	100
2		48,6 + 0,3	101
3		47,1 - 1,2	98
4		46,7 - 1,6	97
5		46,4 - 1,9	96
6		47,7 - 0,6	99
7		45,9 - 2,4	95
8	0,5 m	45,1 - 3,2	93
m = 1,48 dt/ha			
diff			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en något högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Områdena med djup dikning torkade upp snabbare under våren. Tidsskillnaden utgjorde 2-4 dagar. Vid vårbruket redde sig den djupt dikade jorden avsevärt bättre.

Markbärigheten var god vid skörden. Senare under hösten föll det stora regnmängder. Vid höstplöjningen var marken därför uppblött och framkomligheten avsevärt sämre inom områden med grund dikning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörden	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	17	29	1	21	22	75	74	22	60	191	45	90	647

Säby. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Johansson, Säby, Brålanda

Matj.: Mullrik mjällättlera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,3	100	1	34,3	100
2	30,6 - 4,7	87	2	32,6 - 1,7	95
3	26,0 - 9,3	74	3	27,6 - 6,7	80
4	24,6 -10,7	70	4	22,6 -11,7	66
5	23,5 -11,8	67	5	21,1 -13,2	62
m _{diff} = 1,12 dt/ha			6	18,9 -15,4	55
			7	18,7 -15,6	55
			8	17,8 -16,5	52
			9	16,9 -17,4	49
			10	17,2 -17,1	50
			m _{diff} = 1,50 dt/ha		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av 8 meter betala sig.

Observationer: Grödan skadades i betydande omfattning genom uppfrysning. Denna var mest omfattande i mittområdet mellan dikena vid det större dikesavståndet, där också upptorkningen under våren skedde långsammare än på övriga delar av försöksfältet. I samband med skörden och höstplöjningen var markbärigheten något sämre inom områden med stort dikesavstånd. Jorden var vidare här mera svårbehandlad.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	40	38	45	45	54	66	91	62	78	69	56	694
Årets nederbörd	17	29	1	21	22	75	74	22	60	191	45	90	647

Tveten. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Karl Andersson, Tveten, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 8,5 m</u>			<u>Dikesavstånd 17 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,8	100	1	41,0	100
2	40,1 - 0,7	98	2	38,9 - 2,1	95
3	39,9 - 0,9	98	3	39,3 - 1,7	96
$m_{diff} = 0,56 \text{ dt/ha}$			4	37,8 - 3,2	92
			5	38,8 - 2,2	95
			6	38,1 - 2,9	93
			$m_{diff} = 0,71 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför i årets försök sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några större skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Markens bärkraft var god vid skörden. Vid höstplöjningen, som utfördes i mitten av oktober under en period med riklig nederbörd, var framkomligheten bäst inom områden med den intensivaste dikningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	17	29	1	21	22	75	74	22	60	191	45	90	647

Skaraborgs län

=====

Bruntorp. År 1964Försöksvärd: Godsägare Alf Lagergren, Korsberga

Matj.: Något mullhaltig mjällera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,6	100	1	36,4	100
2	34,5 - 2,1	94	2	34,5 - 1,9	95
3	34,7 - 1,9	95	3	32,9 - 3,5	90
4	34,4 - 2,2	94	4	33,3 - 3,1	91
5	34,2 - 2,4	93	5	32,7 - 3,7	90
$m_{diff} = 0,74 \text{ dt/ha}$			6	32,5 - 3,9	89
			7	32,6 - 3,8	90
			8	32,8 - 3,6	90
			9	32,9 - 3,5	90
			10	32,6 - 3,8	90
			$m_{diff} = 0,97 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden och höstplöjningen var markens bärkraft avsevärt sämre vid det större dikesavståndet. Inom dessa delar av fältet var det tidvis omöjligt att ta sig fram.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	62	50	39	556
Årets nederbörd	4	24	1	11	42	50	74	41	61	114	31	29	482

Diupedal. År 1964Försöksvärd: Arr. Erik Larsson och Karl Gustav Danielsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	49,4	100
2		48,6 - 0,8	98
3		47,1 - 2,3	95
4		47,1 - 2,3	95
5		47,1 - 2,2	95
6		47,8 - 1,6	97
7		45,7 - 3,7	93
8	0,5 m	46,4 - 3,0	94
$m_{diff} = 0,95 \text{ dt/ha}$			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en något högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	11	16	0,4	14	23	70	44	27	58	99	47	40	449

Frugården. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Klas-Oskar Johansson, Frugården, Tengene

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	49,6	100	1	48,2	100
2	48,2 - 1,4	97	2	44,2 - 4,0	92
3	49,5 - 0,1	100	3	42,4 - 5,8	88
4	49,1 - 0,5	99	4	42,0 - 6,2	87
5	49,0 - 0,6	99	5	40,5 - 7,7	84
$m_{diff} = 1,33 \text{ dt/ha}$			6	38,8 - 9,4	80
			7	38,8 - 9,4	80
			8	37,7 - 10,5	78
			9	37,9 - 10,3	79
			10	38,6 - 9,6	80
			$m_{diff} = 1,13 \text{ dt/ha}$		

Betydande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget kan betecknas som statistiskt fullt säkert. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Några skillnader i upptorkning mellan de prövade dikningarna framträdde ej under våren. Markens bärkraft var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	14	24	0,4	25	21	108	65	18	41	143	33	61	553

Gamla Karstorp. År 1964Försöksvärd: Bröderna Fagerberg, Gamla Karstorp, Korsberga

Matj.: Mättligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	38,8	100
2		38,1 - 0,7	98
3		37,9 - 0,9	98
4		37,7 - 1,1	97
5		38,4 - 0,4	99
6		38,2 - 0,6	98
7		38,3 - 0,5	99
8	0,5 m	38,8 - 0,0	100
$m_{diff} = 0,66 \text{ dt/ha}$			

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök. De mindre utslag som skördevärdena ~~avger~~ ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	62	50	39	566
Årets nederbörd	4	24	1	11	42	50	74	41	61	114	31	29	482

Gammelstorp, År 1964

Försöksvärd: Ågrenom Sven Axelsson, Gammelstorps säteri, Skövde

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Ålv: Styv lera

Gröda: Korn

Åvståndsörsök inom ett förhållandevis plant område (marklutning mindre än 15:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	40,1	100
- " - 16 m	40,1 ± 0,0	100
- " - 24 m	37,3 - 2,8	93
- " - x) 48 m	37,3 - 2,8	93

$m_{diff} = 2,61 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,4	100	1	36,1	100
2	34,6 - 1,8	95	2	34,7 - 1,4	96
3	35,1 - 1,3	96	3	33,3 - 2,8	92
			4	32,6 - 3,5	90
			5	31,0 - 5,1	86

$m_{diff} = 0,84 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,64 \text{ dt/ha}$

<u>Dikesavstånd 24 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,3	100	1	43,8	100
2	37,5 - 1,8	95	2	41,0 - 2,8	94
3	37,2 - 2,1	95	3	41,3 - 2,5	94
4	37,7 - 1,6	96	4	41,6 - 2,2	95
5	37,5 - 1,8	95	5	41,9 - 1,9	96
6	38,1 - 1,2	97	6	41,4 - 2,4	95
7	36,6 - 2,7	93	7	40,1 - 3,7	92
			8	39,8 - 4,0	91
			9	42,0 - 1,8	96
			10	43,3 - 0,5	99
			11	42,8 - 1,0	98
			12	44,2 + 0,4	101
			13	41,6 - 2,2	95
			14	39,6 - 4,2	90
			15	40,0 - 3,8	91

$m_{diff} = 1,00 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 2,80 \text{ dt/ha}$

x) Parcellerna är ej placerade så att de anger medelskörden för dikesavståndet ifråga. De är uttagna på en sträcka av 30 meter i mittområdet mellan diken.

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att de större dikesavstånden givit en något lägre skörd. De erhållna utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna.

I bandförsöket har det erhållits mindre skördenedsättningar mellan dikena vid samtliga dikesavstånd. Utslagen kan i några fall anges som statistiskt säkra.

Sammanfattningsvis kan sägas, att avkastningsskillnaden mellan de prövade dikningarna ej är mera betydande och knappast motsvarar skillnaden i årskostnad för dikningarna ifråga.

Observationer: Under den tidiga våren visade 48-meteravstånden en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbrukets början hade upptorkningsskillnaderna i stor utsträckning utjämnats, men fortfarande visade i vissa fall de extensivt dikade områdena en sämre upptorkning. Någon nämnvärd försening av vårsådden förorsakade dock inte detta. Vid skörden var markbärigheten något sämre inom områden med det största dikesavståndet.

Avståndsförsök inom område med stark marklutning (ca 40:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	42,8	100
Stamdikning x)	40,0 - 2,8	93

$$m_{\text{diff}} = 0,52 \text{ dt/ha}$$

De stamdikade områdena har givit lägre skörd. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Under den tidiga våren visade de stamdikade områdena en sämre upptorkning.

Vid tiden för vårbrukets början hade upptorkningsskillnaderna i stor utsträckning utjämnats.

Vid skörden var markbärigheten något sämre inom de stamdikade områdena.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	52	54	661
Årets nederbörd	10	31	0,1	18	35	188	78	41	78	124	53	51	607

Gunnarstorp. År 1964

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	47,0	100	1	45,1	100
2	47,3 + 0,3	101	2	46,2 + 1,1	102
3	48,1 + 1,1	102	3	44,4 - 0,7	98
4	47,7 + 0,7	101	4	46,6 + 1,5	103
5	46,5 - 0,5	99	5	45,3 + 0,2	100
			6	43,2 - 1,9	96
			7	43,2 - 1,9	96
			8	43,8 - 1,3	97
			9	43,0 - 2,1	95
			10	44,5 - 0,6	99

$$m_{\text{diff}} = 0,92 \text{ dt/ha}$$

$$m_{\text{diff}} = 1,27 \text{ dt/ha}$$

<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	46,6	100
2	44,2 - 2,4	95
3	42,1 - 4,5	90
4	40,2 - 6,4	86
5	40,3 - 6,3	86
6	39,2 - 7,4	84
7	36,6 - 10,0	79
8	37,6 - 9,0	81
9	37,3 - 9,3	80
10	36,3 - 10,3	78

$$m_{\text{diff}} = 1,24 \text{ dt/ha}$$

x) Detta försöksmoment består av ca 0,5 ha stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Av resultaten framgår, att det ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan diken på 16- och 32-metersavstånden. Den extremt extensiva 80-metersdikningen har givit en avkastning inom mittområdet mellan diken, som uppgår till en 80 procent av skörden i dikenas närhet. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes 32-metersavståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Det stamdikade området torkade upp senare under våren. Strukturen var här sämre och havren var gulaktig i färgen under den första tiden efter uppkomsten. Några skillnader mellan de prövade dikningarna i markbärighet vid skörd och höstplöjning framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	14	24	0,4	25	21	108	65	18	41	143	33	61	553

Lantbrukshögskolans jordbruksegendom Lanna. År 1964

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök I

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	42,3	100
2		41,8 - 0,5	99
3		40,2 - 2,1	95
4		39,8 - 2,5	94
5		38,4 - 3,9	91
6		39,7 - 2,6	94
7		38,0 - 4,3	90
8	0,6 m	39,1 - 3,2	92
m _{diff} = 1,38 dt/ha			

Av skördesiffrorna framgår att den djupare dikningen givit något högre avkastning. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök II

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Höstvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	59,6	100
2		58,9 - 0,7	99
3		59,1 - 0,5	99
4		59,0 - 0,6	99
5		58,5 - 1,1	98
6		55,3 - 4,3	93
7		53,8 - 5,8	90
8	0,6 m	54,0 - 5,6	91
m _{diff} = 1,26 dt/ha			

Den djupare dikningen har givit något högre avkastning. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök IDelförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)Resultat av olika såtider

Gröda: Havre

		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid x)	A (2/5)	46,8	100	43,6	100
	B (8/5)	51,0 + 4,2	109	49,3 + 5,7	113
	C (14/5)	50,4 + 3,6	108	45,8 + 2,2	105
	D (20/5)	48,9 + 2,1	104	47,1 + 3,5	108
		m diff = 1,37 dt/ha		m diff = 1,91 dt/ha	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	51,0	100
- " - 32 m	49,3 - 1,7	97
m diff	= 1,36 dt/ha	

Den första såtiden har givit lägre avkastning än övriga såtider. Detta beror på skorpbildning efter sådden till följd av regn. Avkastningsskillnaden kan i vissa jämförelser anges som statistiskt säker.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden visar något lägre avkastning för 32-metersdikningen. Utslaget kan dock ej anges som statistiskt säkert.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)Resultat av olika såtider

		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid	A (2/5)	45,1	100	37,3	100
	B (8/5)	50,8 + 5,7	113	37,3 ± 0,0	100
	C (14/5)	50,0 + 4,9	111	34,0 - 3,3	91
	D (20/5)	49,4 + 4,3	110	37,2 - 0,1	100
		m diff = 1,07 dt/ha		m diff = 3,15 dt/ha	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	50,8	100
- " - 80 m	37,3 - 13,5	73
m diff	= 1,75 dt/ha	

Den första såtiden på 16-metersavståndet har av ovan angiven anledning givit lägre skörd än övriga såtider. Utslaget är statistiskt säkert. Ifråga om 80-metersavståndet föreligger ingen säker skillnad i avkastning för olika såtider.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden visar en statistiskt säker betydande skördenedsättning för 80-metersdikningen.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att registreringen av såtidens inverkan störts av den ovan omnämnda skorpbildningen. Jämförelsen mellan olika dikesavstånd visar att 80-metersavståndet givit avsevärt lägre avkastning än övriga i försöket ingående dikningar.

x) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Observationer:

Sätid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Avgång	Skörd
A	2 maj	20 maj	12 juli	21 sept.
B	8 "	26 "	17 "	21 "
C	14 "	28 "	21 "	21 "
D	20 "	3 juni	23 "	21 "

Vid besiktning av fältet den 25 april visade 16-metersdikningen den bästa upptorkningen. På 80-metersavstånden stod det vatten i slutfårorna. Dessa delar av fältet var inte ordentligt upptorkade förrän i mitten av maj.

Vid skörden liksom vid plöjningen för sådd av höstveten var markbärigheten god över hela fältet. Under november månad stod det vattensamlingar på 80-metersavstånden.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök IIDelförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)Resultat av olika såtider

Gröda: Korn

Sätid x)		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
A	(2/5)	42,4	100	42,1	100
B	(8/5)	41,9 - 0,5	99	42,1 ± 0,0	100
C	(14/5)	39,7 - 2,4	94	40,5 - 1,6	96
D	(20/5)	38,0 - 4,4	90	38,0 - 4,1	90
		m diff = 2,10 dt/ha		m diff = 2,24 dt/ha	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	42,4	100
" " 32 m	42,1 - 0,3	99
m diff	= 0,95 dt/ha	

Av resultaten framgår, att de två tidigaste såtiderna givit den högsta avkastningen vid såväl 16 som 32-metersdikningen.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden visar ingen skillnad.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)Resultat av olika såtider

Sätid		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
A	(2/5)	46,2	100	42,1	100
B	(8/5)	43,5 - 2,7	94	39,3 - 2,8	93
C	(14/5)	41,7 - 4,5	90	38,9 - 3,2	92
D	(20/5)	40,3 - 5,9	87	40,5 - 1,6	96
		m diff = 2,39 dt/ha		m diff = 3,21 dt/ha	

X) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Sätid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	46,2	100
" " 80 m	42,1 - 4,1	91
m = 1,80 dt/ha		
diff		

Av resultaten framgår, att den tidigaste såtiden givit den högsta avkastningen vid såväl 16 som 80-metersdikningen. Ifråga om 16-metersdikningen föreligger det tendens till statistiskt säkert utslag.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden visar en högre skörd för 16-metersavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att den tidigaste sådden givit den högsta avkastningen. Jämförelsen mellan olika dikesavstånd visar, att 80-metersavståndet givit en lägre avkastning än övriga i försöket ingående dikesavstånd.

Observationer:

Såtid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Axgång	Skörd
A	2 maj	20 maj	10 juli	28 sept.
B	8 "	26 "	14 "	28 "
C	14 "	28 "	16 "	28 "
D	20 "	3 juni	19 "	28 "

De skillnader i upptorkning mellan de olika dikningarna som framträdde under den tidiga våren hade i stort sett utjämnats till tiden för den första sådden. Vid höstplöjningen var markbärigheten avsevärt sämre på 80-metersavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	51	57	41	37	553
Årets nederbörd	11	16	0,4	14	23	70	44	27	58	99	47	40	449

Marieholm, År 1964

Försöksvärd: Fångvårdsanstalten, Mariestad

Matj.: Måttligt mulhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 14 meter.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,1 m	23,9	100
2		24,5 + 0,6	103
3		23,9 ± 0,0	100
4		23,8 - 0,1	100
5		25,0 + 1,1	105
6		23,0 - 0,9	96
7		22,8 - 1,1	95
8	0,5 m	21,7 - 2,2	91
m			
diff			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en något högre avkastning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	19	23	36	41	53	67	83	47	56	42	37	533
Årets nederbörd	4	26	0,4	23	23	85	64	47	53	108	38	36	507

Stensfält. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. R. Eliasson, Stensfält, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 14 m</u>			<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,4	100	1	38,1	100
2	37,7 + 0,3	101	2	37,1 - 1,0	97
3	37,7 + 0,3	101	3	38,0 - 0,1	100
4	38,0 + 0,6	102	4	37,6 - 0,5	99
5	37,2 - 0,2	99	5	37,8 - 0,3	99
^m diff = 0,50 dt/ha			6	37,3 - 0,8	98
			7	37,4 - 0,7	98
			8	38,3 + 0,2	101
			9	38,2 + 0,1	100
			10	37,7 - 0,4	99
			^m diff = 0,62 dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	29	554
Årets nederbörd	8	35	2	24	29	62	81	65	59	109	46	40	560

Stommen. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Anders Palmstedt, Stommen, Lövåne

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	49,6	100	1	49,8	100
2	48,0 - 1,6	97	2	47,8 - 2,0	96
3	47,2 - 2,4	95	3	47,5 - 2,3	95
4	46,4 - 3,2	94	4	47,7 - 2,1	96
5	46,1 - 3,5	93	5	47,3 - 2,5	95
^m diff = 0,49 dt/ha			6	47,4 - 2,4	95
			7	47,9 - 1,9	96
			8	47,3 - 2,5	95
			9	46,2 - 3,6	93
			10	47,2 - 2,6	95
			^m diff = 0,66 dt/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbrukets början hade skillnaderna i stort sett utjämnats. Markbärigheten var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	41	37	553
Årets nederbörd	12	18	0	17	39	71	72	40	46	98	41	55	518

Sunnersbergs prästgård. År 1964

Försöksvärd: Bröderna Karlsson, Prästbolet, Tolsjö

Matj.: Mättligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,4	100	1	37,0	100
2	32,6 - 0,8	98	2	34,9 - 2,1	94
3	33,6 + 0,2	101	3	37,2 + 0,2	101
4	32,7 - 0,7	98	4	36,4 - 0,6	98
5	32,6 - 0,8	98	5	36,3 - 0,7	98
$m_{diff} = 1,28 \text{ dt/ha}$			6	35,9 - 1,1	97
			7	35,1 - 1,9	95
			8	35,0 - 2,0	95
			9	35,9 - 1,1	97
			10	35,5 - 1,5	96
			$m_{diff} = 2,11 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Markbärigheten var god vid skörden. Vid höstplöjningen framträdde de långa dikesavstånden genom en sämre markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	29	38	39	55	66	89	53	65	49	43	581
Årets nederbörd	12	18	0	17	39	71	72	49	46	98	41	55	518

Sötåsen. År 1964

Försöksvärd: Skaraborgs läns landsting, Sötåsens egendom, Töreboda

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	47,3	100	1	46,6	100
2	47,9 + 0,6	101	2	44,1 - 2,5	95
3	46,9 - 0,4	99	3	43,3 - 3,3	93
4	45,6 - 1,7	96	4	42,1 - 4,5	90
5	45,6 - 1,7	96	5	40,7 - 5,9	87
$m_{diff} = 1,05 \text{ dt/ha}$			6	40,6 - 6,0	87
			7	41,0 - 5,6	88
			8	39,1 - 7,5	84
			9	39,6 - 7,0	85
			10	39,4 - 7,2	85
			$m_{diff} = 0,92 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Vid det större avståndet är skörde depressionen betydande och statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats. Markbärigheten var god vid skörden och höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	9	18	7	24	24	64	66	32	64	93	44	40	485

Tyskagården. År 1964Försöksvärd: Bröderna Häggren, Tyskagården, Sk. Åsaka, Skara

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,1	100	1	29,0	100
2	25,7 - 0,4	98	2	27,3 - 1,7	94
3	24,1 - 2,0	92	3	27,2 - 1,8	94
4	24,8 - 1,3	95	4	27,9 - 1,1	96
5	24,9 - 1,2	95	5	27,4 - 1,6	94
$m_{diff} = 1,17 \text{ dt/ha}$			6	27,8 - 1,2	96
			7	26,3 - 2,7	91
			8	25,9 - 3,1	89
			9	26,0 - 3,0	90
			10	25,8 - 3,2	89
			$m_{diff} = 1,07 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något ~~högre~~ avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar emellertid endast den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	24	27	40	41	61	69	84	54	61	44	41	581
Årets nederbörd	14	28	1	24	32	90	84	76	66	94	48	48	605

Vrå Nolgården. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Berthel Thomsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Stamdikningsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vall II

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd ^{x)} 15 m	45,1	100
Stamdikning	37,9 - 7,2	84
$m_{diff} = 7,61 \text{ dt hö/ha}$		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45,3	100
2	43,8 - 1,5	97
3	45,6 + 0,3	101
4	45,2 - 0,1	100
5	46,0 + 0,7	102
$m_{diff} = 2,06 \text{ dt hö/ha}$		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att de stamdikade områdena givit lägre skörd. Utslaget kan dock ej anges som statistiskt säkert.

I bandförsöket har det ej erhållits några skördenedsättningar mellan dikena.

x) Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Observationer: De stamdikade områdena har visat en sämre upptorkning och markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	9	18	7	24	24	64	66	32	64	93	44	40	485

Värings prästgård. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,1 m	29,0	100
2		28,3 - 0,7	98
3		28,2 - 0,8	97
4		28,0 - 1,0	97
5		27,5 - 1,5	95
6		26,5 - 2,5	91
7		26,4 - 2,6	91
8		26,6 - 2,4	92

^m
diff = 0,75 dt/ha

En statistiskt säker skördeökning med ökat dikesdjup har erhållits.

Observationer: Några skillnader i upptorkning vid olika dikesdjup framträdde ej under året. Markbärigheten var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	6	25	1	10	25	61	74	56	53	67	41	35	488

Värmlands län

Kvarntorp. År 1964

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trysil, Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	63,6	100	1	69,5	100
2	66,8 + 3,2	105	2	74,2 + 4,7	107
3	65,1 + 1,5	102	3	75,1 + 5,6	108
4	65,1 + 1,5	102	4	74,3 + 4,8	107
5	66,0 + 2,4	104	5	75,8 + 6,3	109
m	= 1,70 dt hö/ha		6	75,0 + 5,5	108
diff			7	74,3 + 4,8	107
			m	= 2,68 dt hö/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte tagit sig uttryck i en minskning av avkastningen inom mittområdet mellan dikena. Skörden är i stället lägre invid dikena.

Eftersom det sålunda inte erhållits någon skördenedättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller markbärighet vid olika dikesavstånd har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	48	46	585
Årets nederbörd	3	14	4	19	25	106	44	74	85	114	63	94	645

Norenberg. År 1964

Försöksvärd: Värmlands - Stuteriet Norenberg, Geijersdal

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	49,0	100	1	53,9	100
2	42,7 - 6,3	87	2	41,6 - 12,3	77
3	36,8 - 12,2	75	3	37,8 - 16,1	70
4	35,8 - 13,2	73	4	33,8 - 20,1	63
5	32,8 - 16,2	67	5	33,5 - 20,4	62
m	= 2,16 dt hö/ha		6	33,5 - 20,4	62
diff			7	34,3 - 19,6	64
			8	34,6 - 19,3	64
			9	34,3 - 19,6	64
			10	34,1 - 19,8	63
			m	= 2,44 dt hö/ha	
			diff		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller markbärighet vid olika dikesavstånd har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	60	63	726
Årets nederbörd	7	17	1	30	41	111	80	70	88	127	42	87	701

Uddeholm. År 1964

Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

Gröda: Korn

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	38,6	100
~ " ~ 24 m	40,0 + 1,4	104
~ " ~ 30 m	36,5 - 2,1	95
~ " ~ 60 m	20,2 - 18,4	52

$m_{diff} = 0,75 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,1	100	1	35,6	100
2	37,0 - 1,1	97	2	35,0 - 0,6	98
3	36,5 - 1,6	96	3	34,3 - 1,3	96
4	36,5 - 1,6	96	4	34,4 - 1,2	97
5	36,9 - 1,2	97	5	34,9 - 0,7	98
			6	35,2 - 0,4	99
			7	35,7 + 0,1	100
			8	36,3 + 0,7	102
			9	36,5 + 0,9	103
			10	36,6 + 1,0	103

$m_{diff} = 0,52 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,83 \text{ dt/ha}$

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 60-metersavstånden givit halv skörd. Utslaget är statistiskt fullt säkert.

Bandförsöket visar ej någon skördenedsättning mellan diken. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna.

Observationer:

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Vall III

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	58,4	100
2		56,4 - 2,0	97
3		56,6 - 1,8	97
4		56,6 - 1,8	97
5		55,7 - 2,7	95
6		55,0 - 3,4	94
7		55,1 - 3,3	94
8	0,5 m	56,8 - 1,6	97

$m_{diff} = 1,80 \text{ dt hö/ha}$

Den djupare dikningen har givit något högre avkastning. Utslaget kan dock ej anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några nämnvärda skillnader i upptorkning eller markbärighet har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	49	36	42	37	53	65	78	97	63	68	59	59	706
Årets nederbörd	8	18	2	21	47	85	70	58	79	120	45	119	672

Västanå, År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Torvald Svensson, Västanå, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31,5	100	1	30,5	100
2	29,8 - 1,7	95	2	31,2 + 0,7	102
3	28,3 - 3,2	90	3	29,9 - 0,6	98
4	26,4 - 5,1	84	4	28,8 - 1,7	94
5	28,1 - 3,4	89	5	28,8 - 1,7	94
m diff = 0,88 dt/ha			6	26,8 - 3,7	88
			7	28,6 - 1,9	94
			8	27,1 - 3,4	89
			9	26,0 - 4,5	85
			10	27,7 - 2,8	91
			m diff = 1,37 dt/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Med det skörderesultat som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: 90-metersavståndet torkade upp senare och förorsakade en försening av sådden med 1-2 dagar. Det var vidare svårare att uppnå en god såbädd inom denna del av fältet. Några bärighetskillnader framträdde ej vid skörden. Vid höstplöjningen var framkomligheten avsevärt sämre inom den svagt dikade delen av fältet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	8	21	1	30	47	111	75	62	91	111	48	80	685

Ölmskog, År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Magnus Lundaahl, Ölmskogs gård, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,5	100	1	33,8	100
2	36,1 - 4,4	89	2	32,7 - 1,1	97
3	38,3 - 2,2	95	3	31,8 - 2,0	94
4	39,6 - 0,9	98	4	32,9 - 0,9	97
5	36,7 - 3,8	91	5	31,9 - 1,9	94
m diff = 1,61 dt/ha			6	30,6 - 3,2	91
			7	32,7 - 1,1	97
			8	31,4 - 2,4	93
			9	32,3 - 1,5	96
			10	31,1 - 2,7	92
			m diff = 1,36 dt/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besikning av fältet den 29 april låg detta fortfarande fuktigt. Några skillnader mellan de prövade dikningarna kunde ej konstateras. Markbärigheten var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	51	51	47	606
Årets nederbörd	11	32	2	27	49	96	95	35	79	62	55	55	598

Örebro län
=====

Askersunds by. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Karl Einar Andersson, Askersunds by, Askersund

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	88,6	100	1	88,0	100
2	87,3 - 1,3	99	2	82,3 - 5,7	94
3	83,2 - 5,4	94	3	80,1 - 7,9	91
4	80,0 - 8,6	90	4	77,8 - 10,2	88
5	79,8 - 8,8	90	5	72,0 - 16,0	82
$m_{diff} = 1,71$ dt hö/ha			6	72,3 - 15,7	82
			7	71,5 - 16,5	81
			8	71,6 - 16,4	81
			9	68,8 - 19,2	78
			10	67,0 - 21,0	76
			$m_{diff} = 2,92$ dt hö/ha		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Upptorkningen skedde långsammare inom områden med det större dikesavståndet. Vid skörden var markbärigheten god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	42	33	34	41	46	65	70	89	54	63	52	54	643
Årets nederbörd	4	26	0	20	34	47	82	36	56	83	34	48	470

Falkenå. År 1964

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	27,7	100
- " - 24 m	28,1 + 0,4	101
- " - 32 m	30,2 + 2,5	109
$m_{diff} = 2,14$ dt/ha		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41,3	100	1	39,4	100
2	40,1 - 1,2	97	2	37,8 - 1,6	96
3	39,4 - 1,9	95	3	37,7 - 1,7	96
4	39,3 - 2,0	95	4	37,8 - 1,6	96
5	39,6 - 1,7	96	5	38,3 - 1,1	97
$m_{diff} = 1,25$ dt/ha			6	38,9 - 0,5	99
			7	38,6 - 0,8	98
			8	39,1 - 0,3	99
			9	38,6 - 0,8	98
			10	37,4 - 2,0	95
			$m_{diff} = 1,11$ dt/ha		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det största dikesavståndet givit den högsta avkastningen. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Bandförsöket har givit mindre skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Utslagen kan dock ej anges som statistiskt säkra.

Som sammanfattning kan sägas, att det största dikesavståndet synes ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering i årets försök.

Observationer: Några skillnader i upptorkning mellan de olika dikningsintensiteterna framträdde ej under våren. Vid skörden var markbärigheten god över hela fältet. I samband med halmbärgningen i oktober månad var framkomligheten sämre inom områden med det största dikesavståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	89	34	555
Årets nederbörd	4	41	0	20	35	51	101	36	78	88	42	39	535

Klockhammar. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. N.E. Nilsson, Klockhammar, Närkes Kil

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alt.: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,4	100	1	38,3	100
2	37,6 - 0,8	98	2	38,6 + 0,3	101
3	38,9 + 0,5	101	3	38,6 + 0,3	101
4	37,2 - 1,2	97	4	37,8 - 0,5	99
5	39,4 + 1,0	103	5	38,0 - 0,3	99
$m_{\text{diff}} = 1,36 \text{ dt/ha}$			6	37,6 - 0,7	98
			7	36,2 - 2,1	95
			8	38,2 - 0,1	100
			9	35,8 - 2,5	93
			10	38,8 + 0,5	101
			$m_{\text{diff}} = 1,13 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	28	32	40	49	60	76	86	58	66	50	48	626
Årets nederbörd	11	32	2	27	49	96	95	35	79	62	55	55	598

Västmanlands länGålby, År 1964Försöksvärd: Godsägare Gunnar Larsson, Strö, Köping

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,0	100	1	37,0	100
2	35,8 - 1,2	97	2	35,6 - 1,4	96
3	35,0 - 2,0	95	3	33,8 - 3,2	91
4	33,0 - 4,0	89	4	35,5 - 1,5	96
5	33,8 - 3,2	91	5	35,0 - 2,0	95
$m_{diff} = 1,12 \text{ dt/ha}$			6	34,3 - 2,7	93
			7	34,0 - 3,0	92
			8	32,9 - 4,1	89
			9	33,5 - 3,5	91
			10	34,5 - 2,5	93
			$m_{diff} = 1,54 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	2	19	0	13	52	60	83	86	73	73	37	38	529

Väster-Säby, År 1964Försöksvärd: Lantbr. Karl-Erik Andersson, Väster-Säby, Torpaslätt

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,4	100	1	38,2	100
2	34,4 ± 0,0	100	2	38,7 + 0,5	101
3	35,6 + 1,2	103	3	37,6 - 0,6	98
4	34,9 + 0,5	101	4	36,0 - 2,2	94
5	33,4 - 1,0	97	5	35,4 - 2,8	93
$m_{diff} = 1,56 \text{ dt/ha}$			6	34,7 - 3,5	91
			7	35,2 - 3,0	92
			$m_{diff} = 1,50 \text{ dt/ha}$		

Grödan var ganska ojämn på grund av utvintring i svackorna på fältet. Utvintringsskadorna visade inget samband med dikesavståndet storlek eller dikenens belägenhet. Av avkastningsresultaten framgår, att det större dikesavståndet givit en viss skördenedsättning mellan dikena. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den högre avkastningen som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar väl den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	3	28	0,1	17	37	66	85	63	78	71	43	38	529

Kopparbergs länSpisbo. År 1964Försöksvärd: Lantbrukare Börje Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	66,5	100	1	66,9	100
2	67,0 + 0,5	101	2	67,3 + 0,4	101
3	67,9 + 1,4	102	3	66,4 - 0,5	99
4	65,4 - 1,1	98	4	66,4 - 0,5	99
5	62,9 - 3,6	95	5	65,4 - 1,5	98
			6	64,8 - 2,1	97
			7	64,8 - 2,1	97

$m_{diff} = 1,68 \text{ dt hö/ha}$

$m_{diff} = 1,21 \text{ dt hö/ha}$

Mindre skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	17	21	23	41	58	63	76	48	49	34	38	494
Årets nederbörd	0	29	1	20	16	51	64	60	81	82	31	48	483

Jelkarbyn. År 1964Försöksvärd: Wikmanhytte Bruks AB, Hedemora

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vårrybs

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	17,8	100
2		17,9 + 0,1	101
3		18,2 + 0,4	102
4		17,4 - 0,4	98
5		17,8 ± 0,0	100
6		17,7 - 0,1	99
7		17,8 ± 0,0	100
8	0,5 m	17,6 - 0,2	99

$m_{diff} = 0,67 \text{ dt/ha}$

Något utslag för variationen i dikesdjup kan ej spåras i årets avkastningsresultat.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörden	31	20	28	33	51	60	65	85	55	51	40	43	562
Årets nederbörd	3	28	0,2	13	15	62	47	53	62	81	28	51	443

Gävleborgs län
=====

Backa gård, År 1964

Försöksvärd: Syskonen Olanders, Backa gård, Edsbyn 2

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Ålv: Mjällera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44,7	100	1	42,1	100
2	42,8 - 1,9	96	2	39,8 - 2,3	95
3	41,2 - 3,5	92	3	39,5 - 2,6	94
4	40,5 - 4,2	91	4	39,8 - 2,3	95
5	39,0 - 5,7	87	5	37,8 - 4,3	90
			6	38,9 - 3,2	92
			7	38,2 - 9,9	91
			8	38,1 - 4,0	90
			9	38,5 - 3,6	91
			10	38,2 - 3,9	91
^m = 0,96 dt hö/ha					
diff			^m = 1,79		
			diff		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	26	32	34	51	76	73	94	52	54	44	46	620
Årets nederbörd	12	26	2	9	25	58	79	96	83	62	25	35	512

Svedja, År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Lars Magnusson, Svedja, Färila

Matj.: Mullrik mjällera

Ålv: Lerig mjäla

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	67,2	100	1	64,5	100
2	65,4 - 1,8	97	2	66,0 + 1,5	102
3	64,2 - 3,0	96	3	69,7 + 5,2	108
4	63,4 - 3,8	94	4	66,9 + 2,4	104
5	67,4 + 0,2	100	5	63,7 - 0,8	99
			6	61,9 - 2,6	96
			7	66,7 + 2,2	103
			8	70,1 + 5,6	109
			9	66,0 + 1,5	102
			10	69,9 + 5,4	108
^m diff = 2,30 dt hö/ha			^m = 3,24 dt hö/ha		
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Det större dikesavståndet visade en senare upptorkning under våren. Vid skörden var marken torr och bärigheten god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	31	19	22	26	46	59	71	88	43	44	36	40	525
Årets nederbörd	10	23	2	14	22	44	97	139	84	60	23	28	546

Sörby, Järvsö. År 1964

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Bertil Jonsson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjällig lättlera

Alv: Mjällig lättlera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	59,1	100	1	57,6	100
2	53,3 - 5,8	90	2	56,3 - 1,3	98
3	53,4 - 5,7	90	3	56,8 - 0,8	99
4	55,9 - 3,2	95	4	58,0 + 0,4	101
5	59,5 + 0,4	101	5	59,6 + 2,0	103
m = 2,25 dt hö/ha			6	56,5 - 1,1	98
diff			7	54,1 - 3,5	94
			8	51,4 - 6,2	89
			9	54,1 - 3,5	94
			10	52,7 - 4,9	91
			m = 2,15 dt hö/ha		
			diff		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Vid skörden var marken torr och bärigheten god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	38	23	31	38	53	69	73	96	57	55	39	42	614
Årets nederbörd	12	30	0	8	14	42	56	123	60	55	32	36	468

Västernorrlands län

Hov. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Göran Nordqvist, Hov, Prästmon

Matj.: Mullrik mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,8	100	1	28,8	100
2	33,5 - 0,3	99	2	28,8 ± 0,0	100
3	34,7 + 0,9	103	3	29,1 + 0,3	101
4	35,7 + 1,9	106	4	29,1 + 0,3	101
5	35,2 + 1,4	104	5	29,6 + 0,8	103
^m diff = 0,65 dt/ha			6	29,0 + 0,2	101
			7	29,7 + 0,9	103
			8	33,7 + 4,9	117
			9	32,5 + 3,7	113
			10	33,7 + 4,9	117
			^m diff = 1,43 dt/ha		

Skördevärdena är ej fullt tillförlitliga på grund av ojämn spridning av handelsgödseln. Av resultatet framgår, att någon skördenedsättning mellan diken ej erhållits. Skördevärdena är däremot något högre inom mittområdet mellan diken. Utslagen ligger dock helt inom felgränserna. Med de avkastningsvärden som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	18	19	20	36	49	57	83	49	41	35	30	464
Årets nederbörd	11	31	0	11	25	40	48	100	50	49	28	32	425

Västerbottens län
=====

Kvarnsvedjan. År 1964

Försöksvärd: Hemmansägare John Mannberg, Kvarnsvedjan, Rödåsel

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mjäla

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	8,4	100	1	7,6	100
2	8,7 + 0,3	104	2	8,1 + 0,5	107
3	8,6 + 0,2	102	3	8,0 + 0,4	105
4	8,8 + 0,4	105	4	7,8 + 0,2	103
5	8,6 + 0,2	102	5	7,9 + 0,3	104
m	= 0,16 dt/ha		6	7,8 + 0,2	103
diff			7	7,8 + 0,2	103
			8	8,0 + 0,4	105
			9	7,9 + 0,3	104
			10	7,8 + 0,2	103
			m	= 0,27 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptäckning framträdde ej under våren. Markbärigheten var god vid skörden. Vid tiden för höstplöjningen var markens bärkraft däremot sämre inom områden med det större dikesavståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	25	25	29	33	41	45	66	50	47	37	29	453
Årets nederbörd	2	50	2	26	38	61	24	127	49	52	52	76	559

Distriktsförsöksstationen, Rübäcksdalen. År 1964

Matj.: Måttligt mullhaltig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	57,3	100	1	58,2	100
2	55,9 - 1,4	98	2	56,8 - 1,4	98
3	54,3 - 3,0	95	3	56,6 - 1,6	97
4	53,5 - 3,8	93	4	55,4 - 2,8	95
5	54,3 - 3,0	95	5	54,9 - 3,3	94
m	= 1,11 dt hö/ha		6	55,5 - 2,7	95
diff			7	53,9 - 4,3	93
			8	55,8 - 2,4	96
			9	55,4 - 2,8	95
			10	55,8 - 2,4	96
			m	= 1,18 dt hö/ha	
			diff		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen anges som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Beståndssammansättning (procent):

	Över diken	Mitten av 20-metersavståndet	Mitten av 40-metersavståndet
Baljväxter	1	1	1
Timotej	93	94	93
Övriga gräs	1	1	2
Övriga arter	5	4	4

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 2 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Vall III

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	55,8	100
2		52,8 - 3,0	95
3		56,4 + 0,6	101
4		56,1 + 0,3	101
5		55,0 - 0,8	99
6		56,1 + 0,3	101
7		55,6 - 0,2	100
8	0,5 m	50,7 - 5,1	91

$m_{diff} = 3,62$ dt hö/ha

Vallen visade betydande skador genom isbränna. Skadorna hade inget samband med dikesdjupet eller dikenens belägenhet. Skörden måste till följd härav begränsas till två upprepningar, vilket givetvis minskar de redovisade skördesiffrornas tillförlitlighet.

Av resultaten framgår, att dikesdjupet ej synes ha påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Beståndssammansättning (procent):

Dikesdjup	0,5 m	0,85 m	1,2 m
Baljväxter	9	13	10
Timotej	85	81	86
Övriga gräs	1	1	1
Övriga arter	5	5	3

Observationer: Försöksarealen torkade upp ojämnt. Detta berodde emellertid mera på olikheter i markförhållandena inom försöksarealen än på variationen i dikesdjup. I övrigt framträdde inga olikheter i upptorknings- och bärighetsförhållandena under året.

Kombinerat diknings- och såtidförsök

Under den tid försöket ligger i höstsäd eller vall bortfaller momentet med olika såtider. Försöket skördas och bearbetas då såsom ett rent avståndsförsök, i detta fall enligt bandmetoden med parcellerna uttagna parallellt med diken.

Gröda: Vall III

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	56,6	100	1	54,8	100
2	53,2 - 3,4	94	2	45,3 - 9,5	83
3	52,3 - 4,3	92	3	45,6 - 9,2	83
4	53,4 - 3,2	94	4	45,7 - 9,1	83
5	53,3 - 3,3	94	5	45,7 - 9,1	83
			6	41,2 - 13,6	75
			7	41,7 - 13,1	76
			8	40,7 - 14,1	74
			9	43,4 - 11,4	79
			10	44,3 - 10,5	81

$m_{diff} = 1,41$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2,80$ dt hö/ha

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Vid det större avståndet är skördedepressionen betydande och statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Beståndssammansättning (procent):

	Över dikena	Mitten av 20-metersavståndet	Mitten av 40-metersavståndet
Baljväxter	2	1	1
Timotej	87	82	87
Övriga gräs	4	9	6
Övriga arter	7	8	6

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	31	32	38	47	48	77	59	63	58	49	564
Årets nederbörd	2	50	2	26	38	61	24	127	49	52	52	76	559

Strandfors. År 1964

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Anderseon, Strandfors, Ånäset

Matj.: Mullrik mjälig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall II

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	63,0	100	1	61,1	100
2	59,9 - 3,1	95	2	61,0 - 0,1	100
3	55,3 - 7,7	88	3	61,7 + 0,6	101
4	56,8 - 6,2	90	4	59,2 - 1,9	97
5	55,4 - 7,6	88	5	59,8 - 1,3	98
m diff = 2,23 dt hö/ha			6	58,6 - 2,5	96
			7	59,5 - 1,6	97
			8	60,6 - 0,5	99
			9	57,7 - 3,4	94
			10	56,5 - 4,6	92
			m diff = 1,77 dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	27	30	33	41	41	70	63	62	49	44	516
Årets nederbörd	6	47	1	29	27	38	18	88	48	56	60	62	480

Norrbottnens länUnbyn. År 1964Försöksvärd: Bröderna Larsson, Unbyn

Matj.: Mullrik lerig mjäla

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45,0	100	1	45,8	100
2	46,7 + 1,7	104	2	46,7 + 0,9	102
3	45,9 + 0,9	102	3	47,6 + 1,8	104
4	45,9 + 0,9	102	4	47,9 + 2,1	105
5	45,4 + 0,4	101	5	45,0 + 0,8	98
$m_{diff} = 1,78 \text{ dt hö/ha}$			6	42,3 + 3,5	92
			7	41,8 + 4,0	91
			8	45,0 + 0,8	98
			9	43,0 + 2,8	94
			10	42,4 + 3,4	93
			$m_{diff} = 4,89 \text{ dt hö/ha}$		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Beståndssammansättning (procent):

	Över dikena	Mitten av 20-metersavståndet	Mitten av 40-metersavståndet
Baljväxter	10	13	8
Timotej	50	55	42
Övriga gräs	38	30	15
Övriga arter	2	2	35

Observationer: Områdena med det större dikesavståndet har visat en sämre markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	6	30	0	53	13	27	27	96	58	28	88	52	478

Vittjärvgården. År 1964Försöksvärd: Norrbottens läns landsting, Vittjärv

Matj.: Mullrik mjällig mo

Alv: Mjällig mo

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	40,1	100	1	40,5	100
2	41,1 + 1,0	102	2	41,7 + 1,2	103
3	40,8 + 0,7	102	3	41,0 + 0,5	101
4	42,5 + 2,4	106	4	42,5 + 2,0	105
5	41,7 + 1,6	104	5	42,1 + 1,6	104
$m_{diff} = 1,78 \text{ dt hö/ha}$			6	42,6 + 2,1	105
			7	41,5 + 1,0	102
			8	42,1 + 1,6	104
			9	40,0 + 0,5	99
			10	40,0 + 0,5	99
			$m_{diff} = 2,89 \text{ dt hö/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Beståndssammansättning (procent):

	Över dikena	Mitten av 20-metersavståndet	Mitten av 40-metersavståndet
Baljväxter	4	2	18
Timotej	40	49	54
Övriga gräs	50	35	19
Övriga arter	6	14	9

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	28	23	21	20	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	5	28	4	40	20	30	48	100	52	25	78	46	476

SAMMANSTÄLLNING AV RESULTATEN FRÅN TÄCKDIKNINGSFÖRSÖKEN

För att underlätta en överblick av årets täckdikningsförsök lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts en jämförelse mellan avkastningsstegringen och årskostnadsökningen vid olika intensitet i dikningen. Man kan på så sätt uppsöka gränsen för en lönsam investering i dränering under det aktuella året.

De resultat som dessa beräkningar givit, ha sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt" dikesavstånd samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt" dikesavstånd. Försöken har vidare indelats i följande grupper.

Grupp 1. Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes betala sig.

Grupp 2. Antalet fall där det "normala" dikesavståndet synes vara det för året optimala avståndet.

Grupp 3. Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 4. Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1.

Grödor	Antal försök	"ENKELT" DIKESAVSTÅND			"DUBBELT" DIKESAVSTÅND	
		Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Antal försök	Grupp 4
Höstsådda	10	1	4	5	10	1
Vårsådda	35	3	10	22	33	12
Vallar	17	2	4	11	17	4
Summa	62	6	18	38	60	17
Procent		10	29	61		28

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt" dikesavstånd, där antalet försök sammanlagt är 62, för samtliga grödor i 10 procent av fallen erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna, att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I 29 procent av fallen synes det använda dikesavståndet vara det lämpligaste medan det i 61 procent av fallen synes möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt" dikesavstånd finner man, att ytterligare ökning av avståndet synes möjlig i närmare 1/3 av antalet fall.

Upptorkning och bärighet

Bedömningen av dräneringsbehovet får ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har det därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederhörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger om några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. Ifråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2.

Tabellen anger det antal fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning
Höstsådda	11	9
Vårsådda	33	27
Vallar	<u>16</u>	<u>13</u>
Summa	60	49
Procent		82

b) Bärighet vid skörden

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	11	10
Vårsådda	33	31
Vallar	<u>16</u>	<u>16</u>
Summa	60	57
Procent		95

c) Bärighet vid höstplöjningen

Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
9	8
30	21
<u>4</u>	<u>4</u>
43	33
	77

Av tabellen framgår, att i 49 av de 60 försöken några nämnvärda skillnader i upptorkningen ej observerats vid tiden för ett normalt vårbruk. Tidigt under våren konstaterades dock i betydligt flera fall en sämre upptorkning vid dubbelt dikesavstånd. Observationerna i vallar och höstsådda grödor är något osäkrare än i vårsådda grödor, där man under tillbrukningen för sådd har tillfälle att göra noggranna observationer.

Under tiden för skörd var väderleksförhållandena i huvuddelen av landet goda och endast få fall framträdde olikheter i markens bärkraft. Senare under hösten uppstod skillnader på betydligt flera försöksfält såsom framgår av tabellen över bärigheten vid höstplöjningen.

RESULTAT AV 1964 ÅRS BEVATTNINGSFÖRSÖK

Under året har 15 bevattningsförsök genomförts. Försöken har varit av olika karaktär och utformning; 11 försök har bevattnats med sötvatten varav 5 med olika stora givor, i 1 försök har jämförelser gjorts mellan olika givor sött och salthaltigt vatten medan slutligen 3 försök bevattnats med olika givor salthaltigt vatten.

I 10 försök har bevattningen kombinerats med olika mängder kvävegödsel. Det gäller 2 försök i vall, 5 i matpotatis och 3 i fabrikspotatis. 3 av dessa matpotatisförsök har genomförts med två kaliumgödselnivåer.

Målsättningen har varit att bevattna vid varje tidpunkt som 1/2 - 2/3 av rotzonens s.k. växttillgängliga vatten uttömts och att då ge så mycket vatten som svarar mot denna uttömning. Detta gäller för försök med sött vatten och i förekommande fall för de högsta givorna. I försök med salthaltigt vatten har i allmänhet en viss överdosering av vatten - för att få urlakning - eftersträvat för de största givorna.

Stockholms län

Gimo. År 1964

Försöksvärd: Korsnäs AB, Gimo säteri, Gimo

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alt.: Svagt lerig mo

Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: ~~Mat~~potatis, Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 500 kg 20 % superfosfat, 600 kg 50 % kaliumsulfat

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets nederbörd (Österby)	18	40	32	52	40	182

Bevattning: 30/7 - 3/8 38 mm. Under samma tid föll 7 mm nederbörd.

Knölskörd, dt per ha

		Obevattnat	Bevattnat	Diff
N ₀	0 kg 20,5 % am.sulfat/ha	265	275	+ 10
N ₁	500 " "	317 + 52	288 + 13	- 29
N ₂	1000 " "	278 + 13	317 + 42	+ 39
N ₃	1500 " "	245 - 20	249 - 26	+ 4
m ² diff		21	21	22

Bevattningseffekt. Skördeutslagen är icke statistiskt säkra.

Kvävegödslingseffekt. I genomsnitt för obevattnat och bevattnat har knölskörden minskat f.o.m. den lägsta givan. Skördesänkningen är fullt säker mellan 500 och 1500 kg ammonisulfat för såväl obevattnat som bevattnat samt mellan 1000 och 1500 kg ammonisulfat för bevattnat.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd:

	<35 mm		35 - 55 mm		55 - 75 mm	
	Ob	B	Ob	B	Ob	B
N ₀	5	15	80	76	15	9
N ₁	5	8	79	75	16	17
N ₂	5	5	64	70	31	25
N ₃	5	6	66	70	29	24

Knölstorleken har tilltagit något med ökad kvävegödsling.

Kokanalys: Inga tydliga skillnader har erhållits mellan obevattnade och bevattnade försöksled.

Kvävegödsling och ökade kvävemängder har medfört en minskning av benägenheten för sönderkokning, en något försämrad smak, en ökning av antalet blötkokta knölar samt en ökad mörkfärgning.

Sättra, År 1964

Försöksvärdar: Lantbrukarna L. Emilsson och C. Breitholz, Sättra gård, Edsbro

Matj.: Mättligt mullhaltig sandig mo

Alv: Mo

Bevattnings i kombination med kalium- och kvävegödsling

Gröda: Potatis, Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 800 kg PK 15-25 per ha hösten 1963 och 200 kg PK våren 1964

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Kårsta)	34	43	64	70	63	274
Årets nederbörd	27	60	24	46	53	210

Bevattnings: 3-4/7 31 mm, 20-22/7 35 mm, 4-5/8 47 mm, 18-19/8 36 mm, summa 149 mm.

Anm. Vid bevattning den 19/8 föll 20 mm regn.

Knölskörd, dt per ha

500 kg 50 % kaliumsulfat per ha (K_1) (<i>allm. gödsel</i>)				
20,5 % am.sulfat kg per ha	$N_0=0$	$N_1=250$	$N_2=500$	$N_3=1000$
Ob 0 mm bev.	151	190	180	201
B 149 " "	208 + 57	294 + 104	329 + 149	385 + 184
1000 kg 50 % kaliumsulfat per ha (K_2) (<i>allm. gödsel + 500 kg K-sulfat</i>)				
Ob	152	180	224	209
B	228 + 76	298 + 118	335 + 111	329 + 120

n_{diff} , bev. = 14 dt/ha, m_{diff} , K = 9,8 dt/ha, m_{diff} , N = 4,4 dt/ha

Bevattningsseffekt. I genomsnitt för de fyra kväveförsöksleden och för kaliumgivorna har knölskörden höjts med 7,45 dt per ha genom bevattning med 149 mm. Ökningen är störst i kvävegödslade led och vid den låga kaliumgivan.

Kvävegödslingseffekt. Givorna 250, 500 och 1000 kg ammoniumsulfat per ha har i genomsnitt (för kaliumgivorna) höjt knölskörden med 45 dt per ha i obevattnade led och 110 dt per ha i bevattnade led. Vid 500 kg kaliumsulfat per ha har detta positiva samspel mellan bevattning och kvävegödsling yttrat sig i en säker skördeökning även mellan 500 och 1000 kg ammoniumsulfat per ha.

Kaliumgödsling. Knölskörden har blivit av samma storleksordning i de båda kaliumförsöksleden.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	<35 mm		35-55 mm		55-75 mm		>75 mm	
	Ob	B	Ob	B	Ob	B	Ob	B
$K_1 N_0$	35	15	64	80	1	5		
$K_1 N_1$	30	10	68	78	2	12		
$K_1 N_2$	31	4	68	78	1	17		1
$K_1 N_3$	18	1	80	82	2	17		0
$K_2 N_0$	27	19	73	79		2		
$K_2 N_1$	28	12	69	84	3	4		
$K_2 N_2$	9	8	86	81	5	10		1
$K_2 N_3$	26	7	74	76	0	14		3

Den högre knölskörden vid bevattning har fått en bättre storleksfördelning än skörden från obevattnade led. Samma har förhållandet blivit för ökade insatser av ammoniumsulfat i samband med bevattning.

Kokanalys: Bevattning har medfört en ökad benägenhet för sönderkokning något bättre smakegenskaper, en kraftig minskning av andelen blötkokta knölar (i medeltal 25 % mot 60 % för obevattnat) samt en tydlig minskning i mörkfärgning.

Ökade insatser av ammoniumsulfat har genomgående givit flera blötkokta knölar och ökad mörkfärgning.

Höjning av kaliumgivan från 500 till 1000 kg kaliumsulfat per ha har medfört sämre potatissmak vid kvävegödsling, främst i obevattnade led, samt i kombination med bevattning, en mindre framträdande besk smak.

Observationer: Den 14/8 skadades försöket av nattfrost. Skadorna inskränkte sig till obevattnade försöksled där ca 50 % av bladen var skadade. Skadorna föreföll även vara något större inom ej kvävegödslade än inom kvävegödslade försöksled. Dessa frostsador kan alltså utgöra en bidragande orsak till de skördedifferenser som erhållits.

Angrepp av vanlig skorv, täckande 0-10 % av skalytan, har förekommit på i genomsnitt 1,3 % av skörden.

Lackskorv, täckande 0-10 % av skalytan, har förekommit på i genomsnitt 4,4 % av skörden. Angreppen har varit något kraftigare inom ej kvävegödslade än inom kvävegödslade försöksled.

En stor del av knölarna har varit missformade och andelen i procent av skörden uppgår till följande medelvärden:

Ob = 29,6	$N_0 = 2,2$	$K_1 = 13,6$
B = 4,3	$N_{1,2,3} = 18,6$	$K_2 = 15,6$

Missformningarna utgörs till en del av sprickor som kan ha orsakats av alltför snabb tillväxt efter ett regn på 20 mm den 20/8 efter långvarig torka. Spruckna knölar har nämligen praktiskt taget ej förekommit i bevattnade försöksled medan deras andel i obevattnade försöksled i genomsnitt uppgår till 5,3 % av skörden.

Uppsala län
=====

Ultuna. År 1964

Försöksvärd: Ultuna Egendom, Uppsala 7

Matj.: Något mullhaltig svagt lerig sand

Alv: Lerig sand

Kvävegödslingsförsök med och utan bevattning

Gröda: Potatis, Bintje

Allmän gödsling per ha: 300 kg 20 % superfosfat, 300 kg 50 % kaliumsulfat

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd	29	49	69	74	52	273
Årets nederbörd	35	41	38	41	57	212

Bevattning: 22-23/7 27 mm, 30/7-2/8 26 mm, 11-13/8 ca 30 mm. Summa 83 mm.

Knölskörd, dt per ha

		<u>Delförsök I</u>	<u>Delförsök II</u>
		Obevattnat	Bevattnat
N ₀	0 kg 20,5 % am.-sulfat/ha	176	210
N ₁	250 - " -	197 + 21	285 + 75
N ₂	500 - " -	192 + 16	320 + 110
N ₃	1000 - " -	214 + 38	369 + 159
m		14	22
diff			

Kvävegödslingen har haft betydligt större skördestegrande verkan på det bevattnade delförsöket än på det obevattnade. Endast differensen mellan 0 och 250 kg ammonisulfat (å bevattnat) är dock fullt säker.

Kokanalys: För det bevattnade delförsöket har erhållits en något högre andel sönderkokta knölar, ett färre antal blötkokta knölar samt ett större antal icke mörkfärgade knölar än i det obevattnade delförsöket.

Ökad kvävegödsling har medfört flera blötkokta knölar och en svag tendens till ökad mörkfärgning.

Observationer: Bestånden var på båda delförsöken svagt utvecklade. Det obevattnade var i slutet av juli på grund av korkan nedliggande på praktiskt taget hela arealen och i slutet av augusti nedvissnat utom enstaka plantor.

Kalmar län

=====

Fredriksström. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Peter Johansson, Fredriksströms gård, Trekanten

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig moränsand

Alv: Svagt lerig moränsand

Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: Betesvall

Beståndets sammansättning: Huvudsakligen ängssvingel och eng. rajgräs med inslag av vit- och röd-klöver, timotej, ängsgröe och rödsvingel.

Allmän gödsling per ha: 500 kg kalisuper PK 15-30 våren 1964

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Ölvingstorp)	39	38	62	67	50	256
Årets nederbörd	19	25	42	21	43	150

Bevattnings:

Datum	1/6	14/6	25/6	10/7	21/7	7/8	21/8	31/8	11/9	Summa
Bev. mm	29	31	29	34	32	34	32	32	28	281 mm/9 bevattningar

Anm.: Den 2/6 föll 13 mm regn och den 22/7 10 mm.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 200$, $N_2 = 400$ och $N_3 = 600$ kg 15,5 % kalksalpeter per ha efter 2:a, 3:e, 4:e och 5:e skörd.Torrsubstansskörd, dt per ha och försöksled

		Obevattnat	Bevattnat	Diff bev. - obev.
N_0	0 kg 15,5 % kalksalpeter/ha	16,1	44,0	+ 27,9
N_1	800 - " -	31,3 + 15,2	57,6 + 13,6	+ 26,3
N_2	1600 - " -	26,5 + 10,4	65,3 + 21,3	+ 38,8
N_3	2400 - " -	22,4 + 6,3	66,3 + 22,3	+ 39,8
m_{diff}		4,9	4,9	7,1

Bevattnings har på alla kvävenivåer gett en statistiskt säker skördeökning. Den minsta kvävegivan har både inom bevattnade och obevattnade försöksled gett en säker skördeökning. Övriga gödslingseffekter ligger inom felgränserna.

Torrsubstansskörd, dt per ha vid olika tidpunkter

Datum	6/5	22/5	11/6	1/7	18/7	4/8	24/8	15/9	Summa
Bev.	3,3	7,2	10,4	5,8	7,3	8,5	9,2	6,7	58,4
Obev.	2,9	7,2	7,6	0,7	1,3	2,0	1,4	1,0	24,1
Diff.	+0,4	± 0	+2,8	+5,1	+6,0	+6,5	+7,8	+5,7	34,3

De två första skördarna ger endast en antydning om försökets ursprungliga jämnhet då den första bevattningen insattes den 1/6. Av tabellen framgår att skördeökningen genom bevattning i det följande varit betydande och att avkastningen trots ihållande torka kunnat hållas på en relativt hög nivå.

Observationer: Obevattnade rutor var fr.o.m. slutet av juni mer eller mindre brunbrända. Andelen vitklöver kom efterhand att bli störst på ogödslade och bevattnade rutor.

Ogräsförekomsten var ringa över hela försöket.

Gunnarstorp. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Olle Johansson, Gunnarstorp, Söderåkra

Matj.: Måttligt mullhaltig moränmo

Alv: Stenig moränmo

Försök med olika givor salthaltigt vatten. Anlagt år 1960

Gröda: Korn, Ingrid

Allmän gödsling per ha: 300 kg 25 % kalkammonsalpeter

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Ölvingstorp)	39	38	62	67	50	256
Årets nederbörd	19	25	42	21	43	150

Bevattnings: 12/6. Kornet i begynnande axgång.

Skörd, dt kärna per ha (15 % vattenhalt)

0 mm bev.	40,2
16 " "	47,2 + 7,0
30 " "	53,0 + 12,8
39 " "	55,2 + 15,0

^m diff = 2,8

Skörderesultaten visar ett ökat utbyte för bevattning. Skillnader större än 7 dt per ha mellan försöksled är statistiskt säkra.

Blekinge länSteneryd. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Sten Pettersson, Steneryd, Jämjöslätt

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Lerig sand

Försök med olika givor sötvatten. Anlagt år 1960.

Gröda: Första årets timotej - lusernvall.

Allmän gödsling per ha: 200 kg 19,5 % superfosfat, 200 kg 60 % kalisalt, 100 kg 25 % kalkammonsalpeter.

Efter 1:a skörd: 300 kg 15,5 % kalksalpeter, 300 kg 60 % kalisalt

Efter 2:a skörd: 140 kg 25 % kalkammonsalpeter

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Nättraby)	35	44	67	58	53	257
Årets nederbörd (Steneryd)	17	20	30	7	38	112

Bevattnings: 20/5, 11/6, 26/6, 14/7, 7/8 och 22/8Anm.: Den 22/8 räckte vattnet ej till varför bevattningen avbröts och fortsattes den 27/8.Torrsubstansskörd, dt per ha vid olika tidpunkter

Datum	22/6	29/7	14/9	Totalt
0 mm per bev.	30,2	9,2	2,1	41,5
15 " " " (totalt 90 mm)	38,6	21,1	12,6	72,3 + 30,8
30 " " " (" 180 mm))	63,0	33,7	17,4	114,1 + 72,6
45 " " " (" 270 mm)	57,1	36,3	25,8	119,2 + 77,7
^m diff				5,2

Bevattnings har givit en betydande skördeökning. Skillnaden i totalskörd mellan de båda största vattengivorna faller inom felgränserna medan övriga skillnader i totalskörd är säkra.

Torrsubstanshalten har vid samtliga skördetillfällen avtagit med större vattengiva.

Kristianstads länGringelstad. År 1964Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Nilsson, Brohem, Gringelstad, Gärds Köpinge

Matj.: Mullfattig lerig moränsand

Alv: Mullfattig lerig moränsand

Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: Potatis, Dianella

Allmän gödsling per ha: 30-40 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25, våren 1964

Av misstag gödslades hela försöket med 500 kg 20,5 % ammonisulfat per ha varför inga N_0 -rutor men dubbelt så många N_1 - rutor som N_2 och N_3 -rutor erhöjts.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets nederbörd	17	38	19	19	45	138

Bevattnings: 17/7, 6/8 och 26/8Knölskörd, dt per ha

kg 20,5 % am.sulfat per ha	$N_1 = 500$	$N_2 = 1000$	$N_3 = 1500$
B_0 0 mm bev.	306	282	264
B_1 44 " "	356 + 50	352 + 70	325 + 61
B_2 87 " "	407 + 101	377 + 95	367 + 103
B_3 114 " "	429 + 123	429 + 147	402 + 138
$m_{diff, bev.} = 17 \text{ dt/ha}$	$m_{diff, N} = 17 \text{ dt/ha}$		

Bevattningsseffekt. I medeltal för de tre kväveförsöksleden har knölskörden å obevattnat, - 284 dt per ha - höjts med 60, 100 respektive 136 dt per ha för bevattning med 44, 87 och 114 mm. Samtliga differenser är här statistiskt säkra.

Kvävegödslingsseffekt. Skörden har avtagit i stort sett likartad för ökade kvävegivor i alla fyra bevattningsförsöksleden.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	< 35 mm	35-55 mm	55-75 mm	> 75 mm
$B_0 N_1$	8	42	48	2
$B_0 N_2$	5	51	40	4
$B_0 N_3$	5	47	43	5
$B_1 N_1$	5	36	53	6
$B_1 N_2$	3	39	55	3
$B_1 N_3$	6	42	51	1
$B_2 N_1$	4	37	56	3
$B_2 N_2$	5	38	57	
$B_2 N_3$	5	38	54	3
$B_3 N_1$	4	35	56	5
$B_3 N_2$	4	36	54	6
$B_3 N_3$	3	30	63	4

Skillnaderna mellan de olika försöksleden är små och osäkra.

Stärkelskörd, dt per ha

	N ₁	N ₂	N ₃
B ₀	54,9	49,9	45,9
B ₁	62,5 + 7,6	59,5 + 9,6	56,6 + 10,7
B ₂	72,8 + 17,9	67,1 + 17,2	61,3 + 15,4
B ₃	76,1 + 21,2	73,4 + 23,5	74,0 + 28,1

Stärkelseskörden har ökat med ökad vattengiva och avtagit med ökad kvävegiva. Stärkelsehaltens variationer har varit relativt små samt oregelbundna.

Observationer: Beståndet har varit jämnt och väl utvecklat. Smärre angrepp av brunröta har förekommit och varit något vanligare i försöksled med de båda högsta vattengivorna än i övriga led. Kärleksmissfärgning har i obevattnade försöksled med den näst högsta och högsta kvävegivan förekommit hos 26 resp. 13 viktsprocent av skörden. I övriga försöksled har angreppen varit betydligt sällsyntare.

Härnestad. År 1964

Försöksvärd: Fru Christina Engström, Härnestads gård, Åhus

Matj.: Mullfattig svagt lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets nederbörd	17	41	9	8	44	119

1. Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: Potatis, Dianella

Allmän gödsling per ha: 30 ton flytande svingödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1964.

Bevattning: 9/7, 25-27/7, 11/8, 25/8 och 8-9/9.

Knölskörd, dt per ha

20,5 % am.sulfat kg/ha	N ₀ = 0	N ₁ = 500	N ₂ = 1000	N ₃ = 1500
B ₀ 0 mm bev.	61	67	69	74
B ₁ 73 " "	221 + 160	251 + 184	252 + 183	254 + 180
B ₂ 150 " "	304 + 243	351 + 284	349 + 280	352 + 258
B ₃ 202 " "	348 + 287	375 + 308	356 + 287	345 + 271

m_{diff, bev.} = 22 dt per ha

m_{diff, N} = 26 dt per ha

Bevattningseffekt. I medeltal för de fyra kväveförsöksleden har knölskörden å obevattnat - 68 dt per ha - höjts med 177, 266 respektive 268 dt per ha för bevattning med totalt 73, 150 och 202 mm. Alla skillnader utom mellan de två största bevattningsgivorna är statistiskt säkra.

Kvävegödslingseffekt. Utan bevattning har kvävegödslingen inte haft någon inverkan på knölskördens storlek. Vid bevattning har 500 kg ammonisulfat per ha i medeltal medfört en säker skördeökning på 35 dt per ha. För de två större kvävegivorna har skörden sedan successivt sänkts något i de två led, som fått mest vatten.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	< 35 mm	35-55 mm	55-75 mm	> 75 mm
B ₀ N ₀	65	35		
B ₀ N ₁	58	42		
B ₀ N ₂	57	43		
B ₀ N ₃	49	50	1	
B ₁ N ₀	11	65	24	
B ₁ N ₁	17	61	22	
B ₁ N ₂	12	65	23	
B ₁ N ₃	12	60	28	

	< 35 mm	35-55 mm	55-75 mm	> 75 mm
B ₂ N ₀	6	54	40	
B ₂ N ₁	5	44	51	
B ₂ N ₂	9	56	35	
B ₂ N ₃	7	41	52	
B ₃ N ₀	6	55	38	1
B ₃ N ₁	6	37	51	6
B ₃ N ₂	6	44	47	3
B ₃ N ₃	5	46	47	2

Bevattnings har ökat knölstorleken.

Stärkelseskörd, dt per ha

	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
B ₀	10,8	11,7	11,5	12,4
B ₁	39,3 + 28,5	42,2 + 30,5	43,3 + 31,8	42,2 + 29,8
B ₂	59,3 + 48,5	64,6 + 52,9	63,2 + 51,7	59,8 + 47,4
B ₃	66,5 + 55,7	69,8 + 58,1	63,0 + 51,5	61,1 + 48,7

Skillnaderna i stärkelseskörd påminner i allt väsentligt om de som redovisats för knölskörden.

Bevattnings har i regel höjt stärkelsehalten något medan kvävegödsling sänkt densamma.

Observationer: Beståndet har varit ganska lyckligt men antalet stånd per försöksled visar inget samband med skördens storlek. Svaga angrepp av brunröta och kärllingsmissfärgning har förekommit.

II. Bevattnings i kombination med kalium- och kvävegödsling

Gröda: Potatis, Bintje

Allmän gödsling per ha: 30-40 ton stallgödsel hösten 1963, 1000 kg PK 15-25 våren 1964

Bevattnings: 10/7 28 mm, 21/7 28 mm, 7-8/8 35 mm, 21/8 24 mm. Summa 115 mm.

Knölskörd, dt per ha

500 kg 50 % kaliumsulfat per ha (K ₁)		(- allm. gödsel)			
20,5 % am.sulfat kg/ha		N ₀ = 0	N ₁ = 500	N ₂ = 1000	N ₃ = 1500
Ob	0 mm bev.	112	104	131	107
B	115 " "	219 + 107	287 + 183	297 + 166	338 + 231
1000 kg 50 % kaliumsulfat per ha (K ₂)		(- allm. gödsel + 270 kg K-sulfat)			
		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
Ob		99	92	111	103
B		233 + 134	271 + 179	311 + 200	310 + 207

^m diff, bev. = 11 dt/ha

^m diff, K = 9,1 dt/ha

^m diff, N = 3,9 dt/ha

Bevattningsseffekt. I genomsnitt för de fyra kväveförsöksleden och för kaliumgivorna har knölskörden höjts från 107 till 283 dt eller med 176 dt per ha för bevattnings med 115 mm. Ökningen är störst i kvävegödselade led och av samma storleksordning på båda kaliumnivåerna.

Kvävegödslingseffekt. Utan bevattnings har kvävegödslingen inte haft någon nämnvärd inverkan på knölskörden. Vid bevattnings har skörden (medeltal för kaliumgivorna) successivt stigit för ökade kvävegivor. Stegringen mellan 1000 och 1500 kg ammoniumsulfat per ha faller dock helt på det led, som fått den låga kaliumgivan.

Kaliumgödsling. Dubblering av kaliumsulfatgivan 500 kg per ha har i genomsnitt medfört en liten, icke fullt säker skördesänkning å obevattnat och icke haft någon effekt vid bevattnings.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	<35 mm		35-55 mm		55-75 mm		>75 mm	
	Ob	B	Ob	B	Ob	B	Ob	B
K ₁ N ₀	47	13	53	70		17		
K ₁ N ₁	47	10	53	65		25		
K ₁ N ₂	35	9	62	55	3	36		
K ₁ N ₃	42	9	58	87		3		1
K ₂ N ₀	41	8	58	72	1	20		
K ₂ N ₁	52	8	48	69		23		
K ₂ N ₂	38	7	60	54	2	39		
K ₂ N ₃	38	5	60	64	2	31		

Knölarna har blivit större på bevattnade än på obevattnade försöksled. Även kväve och kalium har bidragit något till att öka knölstorleken.

Skillnaderna mellan olika försöksled är i stort desamma som i försöket vid Sättra gård. Se sid. 62.

Kokanalys. Bevattning har i genomsnitt medfört en något försämrad potatissmak samt en ökning av antalet blötkokta (svagt) knölar från 5 till 20 %. Den höga kaliumgivan har gett en mindre framträdande besk smak å bevattnade led. I övrigt föreligger inga entydiga skillnader mellan olika försöksled.

Observationer: Beståndet har varit luckigt men skillnaderna i antal stånd per försöksled har varit små och visar ej något samband med skördens storlek. Försöket har besprutats med 4K-2M men förekomsten av svinnmälla var trots detta ganska riklig i bevattnade försöksled.

I alla försöksled har 30-40 % av skalytan varit angripen av skurv med något kraftigare och mera djupgående angrepp i bevattnade försöksled än i obevattnade. Svaga angrepp av brunröta och kärllingsmissfärgning har förekommit.

S. Tolegården. År 1964

Försöksvärd: Lantbr. Eric Grahn, S. Tolegården, Vittskövle

Matj.: Mullfattig lerig grovmo

Alv: Mullfattig lerig grovmo

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets nederbörd	17	45	16	13	46	137

1. Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: Potatis, Dianella

Allmän gödsling per ha: 40 ton stallgödsel hösten 1963, 1000 kg PK 15-25 våren 1964

Bevattning: 15/7, 29/7, 14/8 och 27/8

Knölskörd, dt per ha

20,5 % am.sulfat kg per ha	N ₀ = 0	N ₁ = 500	N ₂ = 1000	N ₃ = 1500
B ₀ 0 mm bev.	300	330	351	348
B ₁ 79 " "	413 + 113	373 + 43	424 + 73	430 + 82
B ₂ 138 " "	387 + 87	436 + 106	440 + 89	424 + 76
B ₃ 160 " "	391 + 91	425 + 95	461 + 110	453 + 105

m diff, bev. = 19 dt/ha m diff, N = 20 dt/ha

Bevattningseffekt. I medeltal för de fyra kväveförsöksleden har knölskördens å obevattnat - 332 dt per ha - höjts med 78, 90 respektive 101 dt per ha för bevattning med 79, 138 och 160 mm. Differenserna mellan de bevattnade leden är icke statistiskt säkra.

Kvävegödslingseffekt. I bevattningsförsöksleden B₀, B₂ och B₃, som har givit likartat utslag för kvävegödsling, har knölskördens å icke kvävegödslat - 359 dt per ha - i medeltal höjts med 38, 58 respektive 49 dt per ha vid tillförsel av 500, 1000 och 1500 kg ammon sulfat per ha. Endast differenser med icke kvävegödslat är här statistiskt säkra. I försöksled B₁ har skörden blivit minst vid 500 kg ammon sulfat per ha.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	≤ 35 mm	35-55 mm	55-75 mm	≥ 75 mm
B ₀ N ₀	10	54	36	
B ₀ N ₁	7	54	39	
B ₀ N ₂	7	51	41	1
B ₀ N ₃	7	45	47	1
B ₁ N ₀	7	58	35	
B ₁ N ₁	4	45	46	5
B ₁ N ₂	5	42	51	2
B ₁ N ₃	5	46	47	2
B ₂ N ₀	6	47	41	6
B ₂ N ₁	4	41	53	2
B ₂ N ₂	4	47	49	
B ₂ N ₃	4	34	53	9
B ₃ N ₀	6	53	40	1
B ₃ N ₁	4	28	62	6
B ₃ N ₂	3	37	56	4
B ₃ N ₃	6	45	46	3

Bevattnings- och kvävegödsling har medfört smärre ökningar av knölstorleken.

Observationer: Beståndet har varit jämnt och väl utvecklat. Svaga angrepp av brunröta har förekommit främst i obevattnade försöksled. Kärllingsmissfärgning har förekommit i försöksled utan och med minst kvävegiva.

Stärkelseskörd, dt per ha

	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
B ₀	67,2	75,6	76,5	78,0
B ₁	93,8 + 26,6	84,3 + 8,7	92,4 + 15,9	96,3 + 18,3
B ₂	84,8 + 17,6	97,7 + 22,1	93,7 + 17,2	92,4 + 14,4
B ₃	87,6 + 20,4	93,5 + 17,9	103,7 + 27,2	96,9 + 18,9

Den genomsnittliga ökningen i stärkelseskörd för bevattning uppgår till 19 dt per ha. Skillnaderna mellan olika vattengivor, liksom kvävegödslingseffekterna är mindre och osäkra.

Stärkelsehalten har i medeltal sänkts, ca 0,5 % mellan obevattnat och de högsta bev.-givorna samt mellan icke kvävegödslat och de högsta kvävegivorna.

11. Bevattning i kombination med kalium- och kvävegödsling

Gröda: Potatisä Bintje

Allmän gödsling per ha: 40 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1964

Bevattnings: 13/7 30 mm, 1/8 36 mm, 12/8 36 mm. Summa 102 mm.

Knölskörd, dt per ha

500 kg 50 % kaliumsulfat per ha (K₁)

(allm. gödsel)

20,5 % am.sulfat kg per ha

Ob 0 mm bev.

7 102 " "

1000 kg 50 % kaliumsulfat per ha (K₂)

(allm. gödsel + 500 kg K-sulfat)

Ob

B

m_{diff, bev.} = 29 dt/ha

m_{diff, K} = 20 dt/ha

m_{diff, N} = 21 dt/ha

N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
N ₀ = 0	N ₁ = 500	N ₂ = 1000	N ₃ = 1500
291	256	327	332
379 + 88	426 + 170	459 + 132	463 + 131
N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
282	322	353	349
345 + 63	450 + 128	478 + 125	466 + 117

Bevattningsseffekt. I genomsnitt för de fyra kväveförsöksleden och för kaliumgivorna har knölskorörden höjts med 119 dt per ha för bevattning med 102 mm. Ökningen är störst i kvävegödslande led och vid den låga kaliumgivan.

Kvävegödslingseffekt. Givorna 500, 1000 och 1500 kg ammonisulfat per ha har i genomsnitt (för kaliumgivorna) höjt knölskorörden med 35, 53 respektive 54 dt per ha å obevattnat och med 76, 107 respektive 103 dt per ha å bevattnat. Då har ej medräknats försöksledet med 500 kg ammonisulfat å obevattnat vid den låga kaliumgivan. Skillnader större än ca 45 dt per ha är här statistiskt säkra.

Kaliumgödsling. Dubblering av kaliummängden har medfört att skörden å obevattnat i medeltal höjts med 25 dt per ha. I bevattnade led föreligger inga skillnader i medelskörd.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	< 35 mm		35-55 mm		55-75 mm		> 75 mm	
	Ob	B	Ob	B	Ob	B	Ob	B
K ₁ N ₀	15	10	62	55	23	35		
K ₁ N ₁	14	8	63	52	23	36		4
K ₁ N ₂	30	7	31	44	39	49		
K ₁ N ₃	8	5	60	40	30	54	2	1
K ₂ N ₀	19	8	65	45	14	34	2	3
K ₂ N ₁	9	8	57	43	34	42	4	7
K ₂ N ₂	8	1	58	55	34	44		0
K ₂ N ₃	10	6	52	39	35	55	3	

Bevattnings och kvävegödsling har bidragit till att ge större knölar. Effekterna av den större kaliumgivan är små och osäkra.

Kokanalys: Kokkvaliteten har i stort blivit likartad i alla försöksled. Man kan dock spåra en tendens till en mindre ökning av antalet blöta knölar med ökade kvävegivor. Utan bevattning har antalet blöt-kokta (svagt) knölar stigit från 8 % vid den låga till 19 % vid den höga kaliumgivan.

Observationer: Beståndet har varit jämnt och väl utvecklat. En stor del av skörden har varit behäftad med djupa sprickor, vilket möjligen är en följd av att intervallet mellan bevattningarna vid något tillfälle blivit för långt och att tillväxten sedan bevattning utförts blivit alltför snabb.

Tjörnedala. År 1964

Försöksvärd: Kristianstads läns hushållningssällskap, Tjörnedala försöksgård, Baskemölla

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Sand

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Simrishamn)	34	40	62	57	54	247
Årets nederbörd (Simrishamn)	18	46	20	10	55	149

1. Försök med olika givor sötvatten och salthaltigt vatten. Anlagt 1958.

Gröda: Betsvall, 2:a året

Allmän gödsling per ha: 400 kg PK 15-15, 400 kg 15,5 % kalksalpeter

Bevattnings: 28/5, 16/6, 16/7, 31/7, 10/8 och 3/9.

Försöket har endast skördats en gång, den 3/6. Då erhöles följande avkastning i dt grönmassa per ha:

Obevattnat	25,6
20 mm sötvatten per bev.	36,8
20 " salth.vatten per bev.	37,6
40 " sötvatten per bev.	31,0
40 " salth.vatten per bev.	33,5

II. Försök med olika givor salthaltigt vatten. Anlagt år 1960.

Gröda: Potatis, Bintje

Allmän gödsling per ha: 800 kg PK 15-15, 400 kg 20,5 % ammonosulfat

Bevattning: 16/6, 16/7, 31/7 och 19/8.

Knölskörd, dt per ha

a	0 mm per bev.	139
b	20 " " " (totalt 80 mm)	159 + 20
c	40 " " " (" 160 ")	139 ± 0
d	60 " " " (" 240 ")	168 + 29
m		42
	diff	

Skillnaderna ligger helt inom felgränserna.

Kokanalys: Inga skillnader har erhållits mellan försöksleden.

Observationer: Beståndet har varit glest. Enstaka fläckar av bladmögel har iakttagits.

III. Försök med olika givor salthaltigt vatten. Anlagt år 1960.

Gröda: Korn, Ingrid

Allmän gödsling per ha: 800 kg PK 15-15, 400 kg 15,5 % kalksalpeter

Bevattning: 28/5, 16/6 och 16/7.

Kärnskörd: dt per ha, 15 % vattenhalt

a	0 mm per bev.	23,8
b	20 " " " (totalt 60mm)	33,5 + 9,7
c	40 " " " (" 120")	35,6 + 11,8
d	60 " " " (" 180")	34,9 + 11,1
m		3,8
	diff	

Skillnaderna mellan obevattnat och respektive bevattnade led är säkra medan differenserna mellan de bevattnade leden faller inom felgränserna.

Observationer: Beståndet har varit jämnt och väl utvecklat.

Hallands län

Tönnersa. År 1964

Försöksvärd: Hallands län hushållningssällskap, Tönnersa försöksgård, Eldsberga

Matj.: Mullfattig lerig mo

Älv: Sandig mo

Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: Första årets gräsrik slåttervall; huvudsakligen ängssvingel

Allmän gödsling per ha: 400 kg PK 15-30, efter 1:a skörd

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
Medelnederbörd (Genevad)	40	59	109	94	78	380
Årets nederbörd	31	80	81	72	63	327

Bevattnings: 15/7Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 200$, $N_2 = 400$ och $N_3 = 600$ kg 15,5 % kalksalpeter på våren samt efter 1:a skörd.Torrsubstansskörd, dt per ha

15,5 % kalksalpeter kg per ha

	0	400	800	1200
0 mm bev.	32,9	43,7	49,3	50,7
27 " "	33,2 + 0,3	43,4 - 0,3	44,3 - 5,0	50,5 - 0,2
34 " "	32,5 - 0,4	43,8 + 0,1	44,6 - 4,7	50,6 - 0,1
36 " "	32,0 + 0,9	44,4 + 0,7	48,2 - 1,1	52,0 + 0,3

 $m_{\text{diff}, N} = 3,4$ dt per ha

Siffrorna anger summan av två delskördar, tagna den 8/6 och den 24/7, då klöverbarn befann sig i knoppning.

Bevattningen har, som väntat med hänsyn till tidpunkten då den insattes, ej haft någon effekt, vilket däremot är fallet med kvävegivorna, speciellt den minsta, som i genomsnitt höjt skörden från 33 till 44 dt per ha.

TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

Inledning	1
Väderleken under år 1964	2
Resultat av enskilda försök ...	
<u>Stockholms län</u>	
Krogsta	avst. 5
Ångstugan	" 5
<u>Uppsala län</u>	
Danmarks By	avst. 6
Lövstaholm	" 6
Marsta	" 7
Örbyhus	" 7
<u>Södermanlands län</u>	
Edeby	avst. 8
Fiholm	djup 8
Gärdesta	avst. 9
Törsta	" 9
Vallby Prästgård	" 10
<u>Östergötlands län</u>	
Hageby	djup 11
Ingelstad	avst. 11
Stora Greby	" 12
Säby	" 12
Vänge Södergård	" 13
<u>Jönköpings län</u>	
Lidhult	avst. 14
Åby	" 14
<u>Kronobergs län</u>	
Ingelstads lantbr.skola	avst. 15
Persgård	djup 15
Ryssby lantbr.skola	avst. 16
<u>Kalmar län</u>	
Gamleby lantbr.skola	avst. 17
<u>Gotlands län</u>	
Almungs	djup 18
Lyrungs	avst. 18
Swie	" 19
<u>Kristianstads län</u>	
Ausås	avst. 20
Tranarp	" 20
<u>Malmöhus län</u>	
Lydinge	avst. 22
Lönkhult	" 22
Nybo	" 22
Svenstorp	" 23
Säbyholm	" 23
<u>Göteborgs och Bohus län</u>	
Brö	avst. 25
Ledum	" 25
Skär	" 26
Tingvall	" 26

<u>Älvsborgs län</u>	
Assmundstorp	avst. 28
Forstena	" 28
Skerrud	djup 29
Säby	avst. 29
Tveten	" 30

<u>Skarabergs län</u>	
Bruntorp	avst. 31
Djupedal	djup 31
Frugården	avst. 32
Gamla Karstorp	djup 32
Gammalstorp	avst. 33
Gunnarstorp	" 34
Lanna	djup 35
Lanna	komb. dikning och såtid 36
Marieholm	djup 38
Stensfält	avst. 39
Stommen	" 39
Sunnersbergs prästgård	" 40
Sötåsen	" 40
Tyskagården	" 41
Vrå Nolgården	" 41
Vrå Nolgården	stamdikning 41
Värings prästgård	avst. 42

<u>Värmlands län</u>	
Kvarntorp	avst. 43
Norenberg	" 43
Uddeholm	avst. o. djup 44
Västanå	avst. 45
Ölmskeg	" 45

<u>Örebro län</u>	
Askersunds By	avst. 47
Falkenå	" 47
Klockhammar	" 48

<u>Västmanlands län</u>	
Gålby	avst. 49
Väster-Säby	" 49

<u>Kopparbergs län</u>	
Spisbo	avst. 50
Wikmanshyttan	avst. o. djup 50

<u>Gävleborgs län</u>	
Backa gård	avst. 51
Svedja	" 51
Sörby, Järvsö	" 52

<u>Västernorrlands län</u>	
Hov	avst. 53

<u>Västerbottens län</u>	
Kvarnsvedjan	avst. 54
Röbäcksdalen	avst. o. djup 54
Röbäcksdalen ...	komb. dikning o. såtid 55
Strandfors	avst. 56

<u>Norrbottens län</u>	
Unbyn	avst. 57
Vittjärvsgården	" 57

Sammanställning av resultaten från täckdikningsförsöken	59-60
---	-------

BEVATTNINGSFÖRSÖK

<u>Stockholms län</u>	sid.
Gimo bev. x N-gödsling; matpotatis	61
Sättrabev. x K- x N-gödsling; matpotatis	62
<u>Uppsala län</u>	
UltunaN-gödsling med och utan bev.;matpotatis	64
<u>Kalmar län</u>	
Fredriksströmbev. x N-gödsling; betesvall	65
Gunnarstorpolika givor salth.vatten; korn	65
<u>Blekinge län</u>	
Steneryd olika givor sötvatten; 1:a vall	67
<u>Kristianstads län</u>	
Gringelstad bev. x N-gödsling; fabrikspotatis	68
Härnestad bev. x N-gödsling; fabrikspotatis	69
"bev. x K- x N-gödsling; matpotatis	70
S. Tolegården bev. x N-gödsling; fabrikspotatis	71
"bev. x K- x N-gödsling; matpotatis	72
Tjörnedalaolika givor sött och salth.vatten; betesvall	73
"olika givor salth.vatten; matpotatis	74
"olika givor salth. vatten; korn	74
<u>Hallands län</u>	
Tönnersabev. x N-gödsling; 1:a vall	75